

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Égy évre ..... 24 korona.
Égy hónap ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Égy évre ..... 28 korona.
Égy hónap ..... 3 k 40 f.

HIRDETÉSEK:
Ez alatt postai sor egyézer 20 fill.
E alatt következőknek 16 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság
József téren 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, július 2.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelők: Késhegyi
Cimvíták.
Csernovics Diodor ünneplése.
Harc az ésszonyért.
Öngyilkos miniszteri titkár.
Téma: Csernovics Diodor.

Késhegyig!

Arad, július 1.

Abba a szerencsétlen küzdelemben, mely az aradi munkások egy része és a munkaadók között folyik, valósággal tűzcsóva gyanánt hullott bele Arad polgármesterének lapunkban közölt nyilatkozata. A munkaadók törekvésének nyílt elítélése ez, s hatásában a lehető legélesebben kihegyezte a két fél különben is áldatlan mérkőzését. A nyilatkozat nyilván meggondolatlanból keletkezett, amit a polgármester ma egy ellennyilatkozattal próbál helyreparálni. Hogy ez utóbbinak fundamentuma milyen ingatag természetű, arról lapunk belsejében van szó. E helyütt csupán annyit kívánunk megjegyezni, hogy sajnálatos dolog, ha a város első polgára kijelentéseket tesz olyan ügyek körül, melyeket csak felületesen ismer és felette lehangoló, ha e kijelentéseket bizonyítékok helyett cáfolgatások követik nyomon.

A munkaadók és a munkások hatalmi birokversenyében a mai napon erélyes lépésre szánta el magát a város hatósága. Feloszlatta a munkásotthont. Talán ezt a

lépést sem a maga jószántából tette, hanem annak a presszióknak hatása alatt, hogy a törvényhatósági bizottság tagjainak egy számban és sulyban erős csoportja rendkívüli közgyűlés egybehívását kérte.

Mindenesetre viharos napok előtt állunk.

Ide és tova egy évtizede, hogy Magyarország munkásai, iparossegédei, napzámosai, a gazdálkodó világ összes alkalmazottai az ostorostól kezdve a béresgazdáig, hareba szálltak társadalmunkkal.

Amíg ez a harc tisztán és kizárólag a kenyérért folyó harc volt, a társadalom osztatlan rokonszenve kísérte a munkások mozgalmát. Elvégre mindenkinek van jussa, van joga ahhoz, hogy keserves munkaja révén mindennap jólakhassék és tisztességesen-ruházkodhassék. Ámde újabb időben ez a mozgalom, a munkások eme kavarodása oly arányokat öltött, hogy a tönkkel fenyegeti a társadalmat, anélkül, hogy saját sorsán ezáltal némileg lendítene. Mert ha ez a mozgalom még tovább így tart, ha a harcot nem váltja fel a békés munkásság, iparunk, kereskedelmünk, nemzetgazdaságunk, földmívelésünk teljesen tönkre megy. Itt van példának okáért építési iparunk.

Nézzenek körül, akik akarnak és tudnak látni, hogy ebben a városban hány építkezés folyik? Mig néhány évvel ezelőtt ilyenkor veszélyes volt bujálni a járókelőknek a sok állvány alatt, addig

most munkást alig látni. És miért van ez így? Miért pang az építési ipar? Mert építető és vállalkozó nem mer az építkezésbe fogni, nem tudván, mely percben hagyják cserben a munkások. De meg az építkezés maga 50 százalékkal drágább, mint ezelőtt 5-6 évvel volt. Az agrikul-túra — hazánk eme első és eminens életforrása — is kezd hanyatlani. A bérlő nem mer bérletbe fogni, mert fél a minduntalan megújuló bérharcotól, arató sztrájkotól. Az ország nem egyrészen a föld és a bérlet ára 25-30 százalékkal csökkent e miatt.

Iparunk és kereskedelmünk a bérharc sulya alatt nyög és szenved. Nem merik nagyobb gyárüzembe befektetni pénzüket a tőkepénzesek, mert félnek a sztrájkotól. Életszükségleti cikkeink ára 50-100 százalékkal emelkedtek rövid tíz év alatt. És miért? Mert a munkabér is annyival emelkedett. A ringek és kartellek is hozzájárulnak a szükségleti cikkek megrágulásához: ennek viszont a munka megrágulása az oka. Minek produkáljanak a gyárak tulproduktumokat drága munkabér mellett, mikor a korlátolt mennyiség mellett, a kartellek és ringek védőbástyái mellett, ugyan olyan hasznot eredményezhetnek.

De mi lesz a középosztályal, ha ez így tart?

A társadalom mindenkire nagy terhet ró. Akinek a háztartása 10 évvel ezelőtt havi 2000 koronába került, annak

Csernovics Diodor.

Az aradi közélet egyik jeles vezérférfia, Csernovics Diodor dr. miniszteri tanácsos most ülte meg állami szolgálatának 30 éves és aradi jószágigazgatói működésének 10 éves jubileumát. Ez alkalomból a többi közöljük a miniszteri tanácsos életrajzát és a nagynevű Csernovics-családnak történetét.

Csernovics Diodor ősrégi családból származik. A családban fennmaradt hagyományok és részint okirati bizonyítékok szerint a család montenegrói eredetű és a Magyarországra bevándoroltak leszármazási rendjében első helyen I. Balsa (1367.) szerepel, a ki Alsó- és Felső-Zettát foglalta el. Ennek leszármazói és Csernovics Diodor ősei között Vukasin szerb király leánya, Markó császár özvegye, I. Cronogorátz István montenegrói fejedelem és Brankovics György szerb fejedelem is szerepel, a ki Csernovics Diodornak fejedelmi családból való származását igazolja. A családban a magyar nemességet Csernovics Mihály kapta, a ki 1727. június hó 13-án Edelspacher Zsigmondtól megvette a mácsai pusztát egészen, Simánd város, az ujfalu, tövisgyházi és katenesi puszták felét, Arad, illetve Zaránd vármegyében; 1744. február 2-án gróf Cavriani Lőrinc Frigyes-től a futaki uradalmat, Bodrogh vármegyében 1751. július 5-én Mihály fiai Kurtics felét és a kutasi

puszta felét megvették Horváth Mihálytól. Mihály 1727-től kezdve, mácsai birtoka után, a mácsai előnevet használta.

A család több tagja előkelő szerepet játszott Oroszországban is. Ennek története igen érdekes. II. Pál nejeinek, Zrich Stefániának bátyja, Zrich Simon a mult század végén kivándorolt Oroszországba, ott beállott a hadseregbe és csakhamar Katalin cárnő kegyence lett. A cárnő grófi rangra emelte, tábornokká, császári hadsegéddé, kozákpáncsnokká tette és óriási uradalmakat ajándékozott neki, melyek mintegy fél millió rubel évi jövedelmet hajtottak. Gróf Narancsich Zrich még életében minden vagyonát egyetlen nővére férjének, Csernovics Pál királyi tanácsosnak adományozta. Csernovics Pál elsőszülött fiai: Simon, mint gyermek kiment Oroszországból, hol nagybátyja katonai pályára nevelte és nemsokára gárdakapitánnyá nevezette ki. Nagybátyja 1805-ben elhunván, összes vagyonát Csernovics Pawloff Simon örökölte, a ki azonban már 1812-ben szintén meghalt, özvegye: Lazzarov Antanowna Heléna megmaradt e vagyon hasznélvezetében és mikor 1815-ben meghalt Csernovics Arzen, Simon öcsese örökölte a vagyont, a ki a cártól engedélyt kapott annak eladására. Arzen azonban még a birtokok eladása előtt, 1827. júli. 27. nőtlenül meghalt. Örököse testvéröccse: Péter, a későbbi temesi gróf és főispán lett volna, ő azonban későn tette meg a lépéseket az örökség kiadása iránt, mikor már joga elévült.

A család egyik kiváló tagja volt: Lázár,

aki I. Ferenc király által (Bécs, 1793. márc. 7.) grófi rangra emeltetett.

Kivánságára kibővített címerbe felvétellett az illyr ősi címerből és a velencei Csernovics család címeréből a kétfejű sas.

Legismertebb és legnépszerűbb tagja volt a családnak II. Péter. 1843-ban 33 éves korában Aradmegye követe volt az országgyűlésen, amikor aztán az a közbecsülés, melyet megyéjében kivívott, országossá lett. Az első felelős kormány 1848. április 26-án őt nevezte ki Temes vármegye főispánjának és mint ilyen ő volt az utolsó temesi gróf. — A nagykikindai szerb lázadás hírére az egész u. n. bánagra, továbbá Bács és Aradvármegyékre teljhatalmu kormánybiztossá nevezetett ki. Valódi magyar nábob volt, azok közül való, akiket Jókai választott mintául regényeihez. A magyar állam-eszmének rendithetetlen híve volt, nyelvben, érzelemben, gondolkodásban, izlésben és cselekedeteiben oly magyar, mintha Árpáddal jöttek volna be ősei.

Ezen tulajdonságok jellemzik különben le-származottját: Csernovics Diodort is.

Csernovics Diodor atyja: György, gárdista kapitány volt a császári Miklós huszároknál, a ki az egész ezredével tudvalevőleg a szabadság harcban részt vett. Csakhamar vitézségének elismerésül őrnagygyá és ezredparancsnokká léptették elő. 1849-ben a világosi fegyverletél után hat évi várfogságra ítéltek. Egy évet az aradi várban, három évet Theresienstadtban szenvedett át. Mig a másik részét kegyelem

már ma 4000 korona kell ugyanazon igények mellett.

Maga a munkás ember sem boldogul amellett, hogy napi vagy heti bére 50—100 százalékkal emelkedett, mert saját szükségleteit is megdrágította ugyan ilyen arányban. Ha ez így tart tovább, válságba kerül az egész középosztály, a társadalom ama osztálya, amely minden nemzetnek alapköve, pillérje.

Sokan vannak, sőt Arad város hatósági közegei közül is rá tudnánk mutatni néhányra, kik a szocializmuselméleteivel foglalkozva bizonyos teoretikus argumentumokkal elítélik a polgári társadalom törekvéseit. Nos igen, jogai vannak a munkás társadalomnak, sőt minden józan ember elismeri e társadalomnak a jogok kiterjesztésére való jussát is. E lapok hasábjain állandó helyet talált például az általános választó-jog behozatalának szorgalmazása. Amde ki fogja elhinni a munkásoknak és ki fogja elhinni nekünk, hogy bölcsen tudják majd kezelni az újabb jogokat azok, kik nem akarják elismerni, hogy a polgári társadalomnak is vannak jogai. A jogfosztókból nem lettek még jogszerzők soha.

A munkás-kérdés válság elé jutott ma Aradon. Ugy lehet, hogy holnap, vagy holnapután nagy munkás-kizárások, vagy általános munka-beszüntetés következik reánk. De történjék bármi, ez így nem maradhat tovább.

Azt óhajtánánk csupán, ugy a munkaadók, mint a munkások érdekében, hogy a vezetők lelkét ne a szenvedély, hanem a mérséklet irányítsa s a munkások végig fontolóra, hogy a szocializmus elméleti tételeit a gyakorlati élet józan igazságaitól mérhetetlen távolság választja el.

TÁVIRATOK.

Kulturharc Svájcban.

Genf, július 1. A tegnapi népszavazás 7656 szavazattal 6822 ellenében elfogadta az egyház és állam szétválásztására vonatkozó törvényjavaslatot.

utján elengedték. Várfogságából hazajöve 1853-ban megnősült. Nőül vette mezőbárdi Bihary Juliát, Bihary Márton zarándmegyei földbirtokos tündérszép leányát.

A boldog házasságból született: Roxane, tassi Végth József kuriai bíró neje,

Diodor dr., az ünnepelt,

Agenor, mérnök, a szeged-sövényházi ármentesítő társulat igazgatója,

Lára, kisjeszenei és megyefalai Jeszenszky Imre földbirtokos neje.

Csernovics Diodor atyjának édes testvére a jelenleg is élő Emilia, Damjanich János honvéd tábornok özvegye, az ország által rajongásig körülvevett „nagy asszony,” a ki 1847 augusztus hó 30-án lépett házasságra Damjanich-csal. Érdekesnek találjuk felemlíteni, hogy Damjanich János unokatestvére volt Csernovics Péter temesi grófnak, amennyiben Csernovics Péter nagynénje: Anna (Pál királyi tanácsos és Lázár gróf nővére) Taburovics Gábor neje volt: Taburovics Gábor leánya, Mária pedig Damjanich Jánoshoz ment nőül és ebből a házasságból születet az ország vértanúja: Damjanich János tábornok.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság népszerű igazgatója 1857-ben született Aradon. Gyermekeiben édesatyja, Csernovics György simándi családi hajlékában nevelkedett. Az elemi négy s a gimnázium 3 első osztályából mint magántanuló az aradi minoriták gymnasiumában vizsgázott. 1870-ben a 4-ik gymnasium osztályát a temesvári piaristák gymnasiumában, s a gym-

Cimviták.

A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula, majd Rakovszky István elnöklétével ülést tartott, melyen a vasutasok szolgálati pragmatikájáról szóló törvény részletes tárgyalása volt napirenden. A horvátok azzal huzták ki az ülést, hogy a törvényjavaslat címe ellen tartottak terjedelmes beszédeket

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 1.

A horvátok diadalmasan beszéltek, hogy Rakodczay Sándor bánnak semmi sem sikerül Zágrábban. A politikusok nem bocsátkoznak vele tárgyalásokba és a társadalmi bojkott is erős már. Állítólag a cselédjei is otthagyták. Supilo kárörömmel emlegette:

— Mi is tudunk nemzeti ellentállást csinálni! Van példa, amelyből tanultunk!

A folyosónak szenzációs vendége van, gróf Szapáry László, aki a nagy, Kluen Héderváry ellen szóló obstrukció óta, érthető okokból nem járt a Házban. Ma mosolyogva nézik, a merre jár, de valami csöndes reménykedés is száll a nyomában. Hátha most is az az ambíciója, hogy obstrukciót szereljen le?

Az ülés kezdete óta Wekerle, Kossuth és Sztérényi bezárt ajtóik mögött tanácskoznak. Nem nehéz kitalálni, hogy miről lehet köztük szó.

Az ülésről ez a tudósításunk referál:

(Folyó ügyek)

Elnök: Justh Gyula.

Az elnök bejelentette, hogy gróf Pejacevich Tivadar helyébe a király Rakodczay Sándort nevezte ki horvát bánnak. Molnár Jenő és Jankovich Marcell hatheti szabadságot kaptak.

A napirend előtt felolvassák a beérkezett kérvények, a választ váró interpellációk és az indítványok jegyzékét.

Wekerle Sándor: Beterjesztette a kvóta-bizottság jelentését s kéri, tüzzék azt ki a legközelebbi ülések napirendjére. (Helyeslés.)

(A szolgálati pragmatika.)

A címnél

Mazsuranics Bogoszláv: Indítványt tesz a cím megváltoztatására. Utána Penyics Bogdán és Pribisevic Svetozár beszéltek. Ezt az elnök figyelmezteti, hogy ne ismétlje folyton ugyanazt.

Vinkovics Bozsó hosszasan beszél a cím ellen

nasium 5—8 osztályát a budapesti piaristák gymnasiumában végezte. Mint 20 éves ifju a képviselőház háznagyi irodájában mint fogalmazó nyert hivatali alkalmazást, ahol négy évet töltött. Ez idő alatt letette a jogi szigorlatokat és a doktorátust. 1881-ben lépett be a budapesti pénzügyigazgatóság szolgálatába. Öt hó után pénzügyminiszteri fogalmazóvá nevezték ki gróf Szapáry miniszter mellé az elnöki osztályba 1887-ben miniszteri titkárrá neveztetett ki s egyidejűleg az államjóságok kezelő osztályába lett beosztva. 1889-ben mint miniszteri titkárt már ezen osztály vezetésével teljesen megbízták. 1892-ben miniszteri osztálytanácsossá nevezték ki. Ez állásban vette át 1897. évben az aradi m. kir. jószágigazgatóság vezetését. Ez évben másodszor nősült. Nőül vette br. Duka Olgát. Első házasságából négy leánya Olga, Julia, Bethlen János gróf neje, Gabriella, Emilia és egy fia György van, második házasságából Eszter, Erzsébet és Judit születtek. A király több ízben tüntette ki a jószágigazgatót. 1904. évben a III-ad oszt. vaskoronarendet, az 1905. évben a miniszteri tanácsosi címet és jelleget adományozta Csernovicsnak, aki díszes állásának ellátásán kívül más téren is nagy és eredményes munkásságot fejt ki. Így a rudolfsznadi ármentesítő társulat miniszteri biztosa, a dubováci ármentesítő társulat elnöke, az aradi halásznai társulat alelnöke, Aradmegye törvényhatósági bizottságának és állandó választmányának tagja.

Rakovszky István elnök ismételtén figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál, végül megvonja a szót tőle.

A baloldal élénken helyesel.

Bolics Vatrosláv horvát beszédet mond, azaz inkább olvas a címről.

Elnök figyelmezteti, hogy a beszédet nem szabad olvasni.

Budiszavljevics Bude a következő szónok.

Elnök a függetlenségi-párt zajos helyeslése mellett figyelmezteti kétszer, hogy ne térjen el a tárgytól.

Budiszavljevics tovább beszél.

Elnök megvonja tőle a szót. (Zajos helyeslés)

Liszavác Mláden a címet nem fogadja el.

Popovics Dusán szintén horvát nyelven kritizálja a címet.

Elnök: Teljesen osztom a képviselő ur nézetét, hogy a cím nem olyan fontos, hogy ennyit kellene róla beszélni. (Zaj.)

Popovics Dusán tovább beszél horvátul.

Több horvát fölszólalás után az elnök egymás után vonta meg a szót Drahovától, Supilótól és Magdicstől, aki a cím általános vitájának utolsó szónoka volt.

Ezután Supio, Mazsuranics és Pinics mondták el záróbeszédeiket, amelyek után az ülés véget ért.

Csernovics Diodor ünneplése.

Az állami jószágigazgató jubileuma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Harminc éves közszolgálati és tiz éves jószágigazgatói jubileuma alkalmából rendkívül szívélyes és meleg ünneplésben részesítették Csernovics Diodor dr. miniszteri tanácsost. Az ünnepség impozáns kifejezője volt a jószágigazgatósági tisztikar, a kincstári ügyészségek és a telepes községek szeretetének és nagyrabecsülésének Csernovics Diodor iránt, aki hosszú hivatali működése és különösen a jószágigazgatóság vezetése során nemzeti, gazdasági és kulturális szempontokból egyaránt maradandó érdemeket szerzett. Ez érdemeknek hódolt, ezt a kiváló munkásságot honorálta egész Délmagyarország telepes közönsége, amikor hatvaunál több községben diszpolgárrá választotta a miniszteri tanácsost, a jubileumi ünnepségre pedig küldöttségek egész tömegét menesztette Aradra a hála és a ragaszkodásnak meghatározó módon való nyilvánítására.

Az ünnepségek láncolatáról az alábbi tudósítást adjuk:

(A jószágigazgatóság tisztelgése.)

A kincstári palotából a jószágigazgatósági tisztviselők és a telepesközségek küldöttségei vasárnap reggel a minorita templomba vonultak, ahol résztvettek a Csák Cirják dr. rendfőnök által celebrált istentiszteleten. Ennek befejeztével a jószágigazgatóság tanácstermébe ment az ünneplő közönség, amelynek megbízásából küldöttség hívta a jubiléumot a nagyterembe.

Amikor Csernovics Diodor dr. a küldöttség tagjaival, Zmeskál Péterrel, Buja Sándorral, Vályi Endrével és Sóka Béla plébánossal a terembe lépett, hosszantartó lelkes éljenzéssel fogadták, amelynek megszűnése után Jánossy Győző állami jószágfelügyelő tisztársai és az egybesereglett telepes községek küldöttségei nevében lendületes beszéddel üdvözölte a jubiléumot, rendkívül meleg hangon megemlékezvén a jószágigazgató kiválóan eredményes munkásságáról.

(Csernovics Diodor beszéde.)

Csernovics Diodor erre az alábbi magasan szárnyaló beszédben köszönte meg az üdvözlést:

SPORT.

Az Athletikai Klub sportünnepe.

Aradnak igen agilis sportegylete, az Aradi Athletikai Klub szombaton délután rendkívül sikerült sportünnepet rendezett. Az egyes versenyeket nagy érdeklődéssel nézte a szépszámu előkelő közönség és lelkesen megéljenezte az aradi bajnokokat, akik 8 versenyszám közül *hétből* kerültek ki győztesen.

Ifj. Vas Gusztáv sportintéző, a délmagyarországi bajnoki kerület előadója vezette a versenyeket, amelyeknek részletes eredménye a következő:

I. 100 yardos síkfutás Délmagyarország bajnokságáért. 1. Valerián László 11 mp., 2. Hoffmann János, 3. Nyáry Béla, mindhárman az Aradi Athletikai Club tagjai. Indult még Radocsay A., a Temesvári Athl. Club tagja. Másfél yardal első, öt yardal harmadik.

II. Súlydobás. Elsőnek nagy, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz érem. 1. Rácz György szegedi A. C. 11 m. 12 cm., 2. Odry Zoltán A. A. C. 3. Molitorisz József A. A. C. Indult még Bragia Valér aradi posta- és táv. tisztv. sportegylete, Witzentz Márton Temesvári A. C., Alt János A. A. C. és Ziffer Sándor A. A. C.

III. Rudmagasugrás Délmagyarország bajnokságáért. 1. Petrán György A. A. C. 2:80 méter, 2. Szatmáry Eálmán, 3. Szigethy Jenő, az A. A. C. tagjai. Indult még Molitorisz József és Heeger Antal.

IV. Diszkoszvetés. Ziffer Sándor A. A. C. 34:32 méter, 2. Witzentz Márton Temesvári A. C. 33:58 m., 3. Alt János 31:88 m. Indult még Kálmán Sándor, Szegedi A. C., Odry Zoltán és Molitorisz József A. A. C.

V. 1/4 angol mértföldes síkfutás Délmagyarország bajnokságáért. 1. Duffner János A. A. C. 50²/₅ mp. 2. Deutsch Frigyes Szegedi A. C. Indult még Petrán György, Hoffmann János és Valerián László, az A. A. C. tagjai. Könnyen 20 yardal nyerve.

VI. Távugrás. 1. Szathmáry László A. A. C. 5.64 m., 2. Heeger Antal A. A. C. 5.56. 3. Ziffer Sándor A. A. C. 5.51 m. Indult még Valerián L. és Hoffmann János.

VII. Staféta futás. Az Aradi Ath. Club első csapatja 2 perc 23⁵/₅ mp. Duffner János 400, Szathmáry László 300, Valerián László 200, Hoffmann János 100 m. 2. Az Aradi Athletikai Club második csapata Szerinka László 400, Röder Róbert 300, Heeger Antal 200, Nyáry Béla 100 A szegedi A. C. csapatja a versenyt feladta, Temesvár nem állott versenyhez.

VIII. Gerelyvetés. 1. Alt János 35:44 m. 2. Valerián László 31:98 m. 3. Steinfeld Géza 30:05 m. Indult még Ziffer Sándor, Heeger Antal és Szigethy Jenő, az A. A. C. tagjai.

Az atletikai viadalt az „Aradi Athletikai Club” csapatai között football mérkőzés követte, majd Szathmáry János elnök átadta a győzteseknek az érmeiket.

+ A kisjenői löversenyek. Verőfényes szép időben, közepes érdeklődés mellett folytak le a kisjenői löversenyek. A hat futamra benevezett 42 ló közül 17 ló állott a starthoz. A versenyek eredménye a következő:

I. A földmivelésügyi miniszter díja. Táv 1600 m. 1. Egyedi L. Faragatlan pm. Lovagolta Czárán J. 2. br. Scheiber honvéd főhadnagy Peja 3 é. pk. lov. br. Baich hgy. Tot. 5:10, 2:4. II. Horgostói gátverseny. Táv. 2800 m. 1. Seprősi ménes Napraforgója, lovagolta Czárán Z. 2. br. Baich hdgy Nórája, lov. tulajdonos. Tot. 10:18, 2:3. III. József kir. főherceg díja, tiszteletdíj. 1. br. Baich P. hdgy. Titokja, lov. tulajdonos. 2. Seprősi ménes Ideálja, lov. Czárán Z. 3. Seprősi ménes Vigözvegye, lov. Czárán J. 4. Pauer J. hdgy. Bebitnje kitért. IV. Urlovasok szövetségének díja. Táv. 2400 m. 1. Dr. Horváth J. Blagmoréja, lov. Czárán Z. 2. Dr. Horváth J. Gyerebe-je, lov. Czárán J. 3. br. Baich J. hdgy. Haragosa, lov. tulajdonos. 4. Gyertyánffy J. Fertője, lov. Pauer hdgy. Tot. 10:12, 2:2. V. Pohányosi gátverseny. Táv. 2400 m. 1. Seprősi ménes Napraforgója, lov. Czárán Z. 2. Gyertyánffy Girenje, lov. Czárán J. 3. Pauer

Csernovics Diodor dr. mondotta a királyra. Szigethy Elek főszámtanácsos a kormányra. Buja Sándor titkár az ünnepeltre, Bajtay Mihály fogalmazó a vendégekre, Nagy Orbán dr. fogalmazó a kispapokra, Fábry Sándor acsev. vezérigazgató Csernovics Diodornéra, Sóka Péter felsőmuzslai plébános Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterre üritettek poharat.

Csernovics Diodor dr. ezután még egyszer szólásra emelkedett és felköszöntését az alábbi érdekes tószóban köszönte meg:

Ha végig tekintünk hazánk jelenlegi helyzete felett, azt látjuk, hogy nehéz, zivataros időket élünk.

Azt látjuk, hogy e szép országban, hol egyetértés, munka, összetartás és egymás megbecsülése mellett jólét, nyugalom és boldog megelégedés honolhatna, visszavonás, egyenlenség, türelmetlenség, irigység, igaztalan elkésredés, jogtalan követelődés, egymásnak meggyanúsítása, a felsőbbség el nem ösmerése és gunyolása szabadon tobzódik, s magyar népünk nem döbben meg a mindenfélől felburjánzó ellenségtől, s most is, miként a múltban századokon át tette, egymás ellen tör és saját vérért rontja és pusztítja. Nem karddal mint régen, de talán ennél sokkal ártalmasabb fegyverekkel.

Szomoruan nézem tisztelt uraim a jelent és félve tekintek a jövőbe. Minden felől ellenség környez és leselkedik s lelki örömmel nézi, hogy a mi, azelőtt oly józan népünk, miként rohan vágatva vesztébe, nem látva a látongó örvényt, mely majd elnyeli, törődve a mély szakadékkal, mit átugratni nem bír, s nem kerülvé a falat, melyen fejét összezúzhatja.

Tisztelt uraim! először is azokhoz szólok, kik távolról jöttek, az én szeretett községeim küldötteihez.

Kérem önöket, intsék otthon a népet, hogy ne csatlakozzék a rohanókhoz, mert azok veszélybe vezetik s majdan örvénybe kerülne elmerülnek, vagy szétzúzott fejjel fognak a sziklák között elterülni s javaikat a náttul kullogó vezérek fogják elharácsolni s ellenségek lépnek örökükbe.

Az önök küldöik tisztelt uraim kizárólag földmivelő, de az egész szép Magyarország is egy gazdag földmivelő állam. Gazdag állam, mert gazdag a földje s mindaz, ki földdel bír, gazdag lehet szorgalommal, takarékossgal és összetartással. Az önök népe tehát boldogulhat, ha minden gondolatát, minden munkáját és minden igyekezetét földjének szenteli.

Boldognak és büszkének érzem magamat, hogy ily tisztviselőkarral bírok s kérem Önöket, hogy az összetartás, bizalom, szeretet, munka és egymás megbecsülése legyen a jövőben is célunk és feladatunk.

Ha ezen irányelvet tüzzük magunk elé, erősek leszünk, mert együtt tartó soraink nem lesznek begonthatók, kivívjuk a becsülést és tiszteletet, mert dolgozunk becsületesen és kitartóan azon szép munkakörben, hol a hazafiság és a népjólát előmozdítása vezérelvünk. Együtt fogunk örülni majd az eredménynek és sikernek s nem keresünk babérokat és kitüntetések, hanem egymás munkájának méltatásában és ösmerésében fogjuk találni jutalmunkat. Poharamat a jelenlevőkre, kedves Barátainra emelem. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Ezután a kedélyes tósztok árja következett és a társaság ünnepies hangulatban a késő délutánig maradt együtt.

J. fhdgy Esélye, lov. br. Baich hdgy. Tot. 10:23 2:4. VI. Bökönyi akadályverseny. Táv. 4200 m. 1. Seprősi ménes Napraforgója, lov. Czárán J. 2. Pauer J. hdgy Albiaja, lov. tulajdonos. Tot. 10:10, 2:2. VII. Mezőgazdák versenye. Táv. 1000 m. 1. Langyános, 2. Kozma Antal, 3. Morár József, 4. Albasán Péter.

Öngyilkos miniszteri titkár.

Ismét amerikai párbaj.

Holtan a karosszékben.

— Az Aradi Közlöny irodalmi értesítése. —

Arad, július 1.

Reiner Zsigmond dr. miniszteri titkárt ma délelőtt átlőtt halántékkal holtan találták budapesti Váci utca 25. szám alatt lévő legénylakásán. Öngyilkosságának okát még nem állapíthatták meg, mert az életunt kusza vonásokkal csak annyit vetett papírra, hogy levelet írt, de hová, s kinek írta, ezideig nem tudódott ki.

Az öngyilkosság okáról egyébként két verzió is került forgalomba, nevezetesen *amerikai párbaj és nagy börzedifferenciák*. Hogy melyik az igazi, s hogy a valóságban az egyik vagy a másik kergette-e a halálba Reinert, azt a vizsgálat fogja kideríteni.

A rendőrség ezideig annyit konstatált, hogy az öngyilkos miniszteri titkár pénteken volt utoljára künn a lakásából. A házmaster tegnapelőtt éjszaka fél egy óraker bocsátotta be a kapun, s azóta nem látták. A házfelügyelő, aki liften vitte föl a negyedik emeletre, azt vallotta, hogy Reiner levertnek és nagyon izgatottnak látszott.

Ma délelőttre találkaja volt Reinernek a lakásán a testvérbátyjával, aki miniszteri osztálytanácsos. Az idősebb Reiner féltizenegy óraker látogatott el az öcscséhez. De zárt ajtót talált s amikor dörömbölésére sem jelentkezett senki, egy ablakot betört, s ezen keresztül jutott be a lakásba. Itt borzalmas látvány tárult eléje. Öcscsét egy nagy álló tükör előtt, karosszékben ülve, holtan találta. Kezében egy Browning-revolvert szorongatott. Ijedten lármát csapott, mire az egész ház összefutott s csakhamar megjelent a rendőrség is a váci-utcai lakásban.

A rendőrorvos megállapította, hogy Reiner Zsigmond még szombaton reggel *főbe lőtte magát*. A golyót a jobb halántékába röpítette, s a gyilkos ölomdarab *átfurta a koponyáját* és a bal halántékon kiszabadulva, a szoba falába furódott.

Reiner tehát több mint huszonnégy órán keresztül feküdt holtan a karosszékben, anélkül, hogy öngyilkosságáról bárki is tudott volna. Takarítóbüroknak, ki nála lakott, két napra szabadságot adott, s a házban senkinek sem tűnt fel, hogy nem jött ki a lakásából. Holttestét egyelőre otthon hagyták. A rendőrség kutatja, mi volt az oka a végzetes elhatározásnak.

Reiner Zsigmond dús gazdag, mesés szerencsés ember volt. Négy főnyeremény jutott neki osztályrészül, ő volt az, aki az osztálysorsjáték első kétszáz ezer koronás főnyereményét megnyerte. Roppantul zsugori ember volt, aki filléreket is nehezen adott ki.

Tegnapelőtt este színházban volt, azután vacsorázni ment és vacsora után hajnalig szórakozott. Igen jókedvű volt és testvéreinek fogalma sincs arról, miért szánta el magát a halálra. Erre semmi oka nem volt, mert egészséges ember létére betegség miatt sem követhette el tettét.

Harc a végletekig.

Rendkívüli közgyűlést! — A főispán ígérete. — A polgármester cáfol. — Mennyit ér egy cáfolat? — A Munkás-Otthon feloszlatása. — Zavargások. — Békekilátások nélkül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Az építőipari válságban a közel napok viharos eseményeket ígérnek. Ugy látszik, hogy most már a szélső határig kiélesedtek az ellentétek és a harc mindkét részről újból a leghevesebben megindul. A békére most már hosszú időre még csak remény sincsen, amennyiben *Varjassy* Lajos polgármester nyilatkozata a kedélyeket még jobban felizgatta. Az általános felfordulást csak fokozza a Munkás-Otthon ma bekövetkezett feloszlatása.

A mai nap eseményeiről az alábbiakban számolunk be:

Rendkívüli közgyűlés.

Az utóbbi napok eseményei szokatlan mozgalmat keltettek a törvényhatósági bizottsági tagok körében. Pénteken ívet köröztettek a városban s ezt hatvan törvényhatósági bizottsági tag írta alá. Az íven *rendkívüli közgyűlés összehívását kérték* a városatyák. Erre okot az szolgáltatott volna, hogy a rendőrség az építőipari válságban nem járt el kellő erélyességgel, tapintattal és határozottsággal, hogy a rendőrség egyrészt elmulasztotta a kötelességszerű intézkedések megtételét, másrészt olyan dolgokat tett, amikkel nemhogy elősegítette volna a békés kibontakozás lehetőségét, hanem ellenkezőleg, az amúgy is szerencsétlen helyzetet még jobban elmérgesítette. Szóval, hogy a rendőrség egyik dologban kevesebbet tett, mint tennie kellett volna, a másikban ellenben tulment azon a határon, amelyet meg kellett volna tartania.

Ez a vélemény alakult ki az érdekelt munkaadók körében s ezért elhatározták, hogy a helyzet tisztázása végett a törvényhatóság elé viszik az ügyet, minthogy pedig egyrészt sürgős, másrészt nagyfontosságú az ügy Aradvárosára nézve, elhatározták a mozgalom vezetői, hogy nem várják be a legközelebbi rendes közgyűlést, hanem egy rendkívüli közgyűlést hívatnak egybe.

A munkaadók a rendkívüli közgyűlésen azt kérték volna, hogy a törvényhatósági bizottság intézzen feliratot a belügyminiszterhez a *szakszervezetek feloszlatása iránt*, addig is utasítsa a közgyűlés a rendőrséget, hogy a lehető legerélyesebben járjon el a rendzavaró munkásokkal szemben.

Küldöttség a főispánnál.

A rendkívüli közgyűlést kérő ívet egy hat tagból álló küldöttség vitte fel ma délelőtt *Károlyi* Gyula gróf főispánhoz. A küldöttség szónokája *Reisinger* Sándor, az építőiparosok szövetségének elnöke volt, aki elmondta azokat az okokat, amelyek a törvényhatósági bizottsági tagokat rendkívüli közgyűlés egybehívására készítették.

A főispán átvette a rendkívüli közgyűlést kérő ívet és azt mondta, hiszi, hogy a törvényhatósági bizottsági tagoknak az ívben kifejezett *kívánságai teljesülni fognak* anélkül is, hogy rendkívüli közgyűlés egybehívása válnék szükségessé. Megígérte továbbá a küldöttségnek, hogy gondja lesz arra, hogy a hatóság a szükséges intézkedéseket szigorúan megtegye, ha ennek szükségessége fenforog.

A küldöttség a főispán válaszá tudomásul vette és kijelentette, hogy ebben az esetben a

törvényhatósági bizottság tagjai elállnak attól a kívánságuktól, hogy a főispán rendkívüli közgyűlést hívjon össze.

Az építőiparosok és a polgármester

Ma a déli órákban az építőiparosok szövetségének hatvan tagból álló küldöttsége jelent meg a polgármesteri hivatalban, ahol *Varjassy* Lajos polgármester elé járultak.

A küldöttség szónokája *Szathmáry* Károly, az építőiparosok szövetségének ügyvezető alelnöke volt. Az iparosság ugymond a szónok — megdöbbenve olvasta a polgármesternek egyik aradi lapban megjelent nyilatkozatát az építőipari válságról. Fejtegette ezután, hogy milyen eminens érdeke a városnak, ha a béke helyreállana. Áttérve a szövetség szerződési formulájára, kijelentette, hogy maga a szövetség sem tartja ideálisnak a szerződést, hanem a kollektív szerződést. A munkaadók már régebben próbálkoztak a kollektív szerződéssel, de ez Aradon is és más városokban is csődöt mondott, mert a munkások a legelső alkalommal megszegték.

Az építőiparosok országos szövetsége országos határozattal mondotta ki, hogy kollektív szerződést nem kell kötni, hanem minden egyes iparossegéddel a szövetség műhelyrendjét kell aláírni. Hogy ez a műhelyrend mennyire nem sérelmes a munkásokra nézve, legjobban illusztrálja az a körülmény, hogy Budapestn 5000 kőművesmunkás írta azt alá, Szegeden 400 kőművesmunkás és Aradon az összes festőmunkások a szövetség szerződése alapján dolgoznak. Azt hiszi, hogy ha ezekre nem rejt magában a szerződés veszedelmet, akkor az építőmunkások is bátran aláírhatják.

Ezután *Varjassy* Lajos polgármester válaszolt. Örvend, — ugymond — hogy alkalmat nyújtottak neki a nyilatkozattételre. Kijelentette, hogy ő a lapban megjelent nyilatkozatot nem tette. Folyt ugyan beszélgetés közte és egy hírlapíró között, de ez csak általánosságokra szorítkozott. Ő sem a munkaadók, sem a munkások pártján nem áll, mert állása megköveteli a pártatlanságot. Ha azonban az egyik fél tullepné azokat a határokat, amelyeket a törvény megszab, csak ez esetben volna hajlandó az illető féllel szemben eljárni. Különben is hogy mennyire nem munkáspárti, bizonyítja az a körülmény is, hogy ma oszlatta fel a *Munkás-Otthont*.

Biztosította végül a küldöttséget, hogy mindenkor részrehajlatlan lesz s hogy a rendőrség a jövőben a legteljesebb szigorral fog eljárni.

„Teljesen légből kapott . . .“

Az építőiparosok szövetsége a rendkívüli közgyűlés összehívásáról és a küldöttség eljárásáról az alábbi hivatalos tudósítást adja ki:

Az egyik aradi napilapban közölt azon híreszteléssel szemben, hogy Aradváros pol-

gármestere egyik hírlapíró előtt helytelenítette volna az aradi építőiparosoknak a munkások hatalmi követeléseivel szemben elfoglalt szilárd álláspontját: a törvényhatóság mintegy 60 tagja rendkívüli közgyűlést szándékozott összehívni. Időközben azonban a polgármester a polgárság küldöttsége előtt e híresztelést teljesen légből kapottnak és a valósággal homlokegyenest ellenkezőnek jelentette ki. Ezáltal az ügy teljes elintézését nyervén, a rendkívüli közgyűlés összehívását a polgárság fölöslegesnek jelentette ki.

Emlékezzék, polgármester ur!

A polgármester tagadó nyilatkozatával szemben *Károly* József hírlapíró, az *Aradi Közlöny* munkatársa, aki a szóban forgó beszélgetést folytatta *Varjassy* Lajos polgármesterrel, az alábbi nyilatkozatot adja:

Polgármester ur! Önnek könnyű, sőt célszerű is azt letagadni, amit előttem elmondott s ami alapján véve roppant kellemetlen Önre nézve. Higyje azonban el, hogy a megtörténtet meg nem történné tenni lehetetlenség. Ön kegyeskedik elismerni, hogy tényleg folytatott egy hírlapíróval beszélgetést, de az csak az általánosság keretei között mozgott. A mai letagadása után csak azon csodálkozom, hogy kategó ikusan ki nem jelentette azt is, hogy velem egyáltalában sonasem is beszélgetett, nem is látott, sőt nem is tudja, létezem-e egyáltalában.

Arról én igazán nem tehetek, hogy Ön olyanokat mondott, amik kellemetlen következményekkel járhatnak a polgármester urra nézve. Önnek legalább is tudnia illenék azt, hogy én mint hírlapíró nem mint magánember beszélgetek a polgármester urral. De én voltam annyira konciliáns, hogy nem tettem közzé mindazt, amit előttem elmondott. Most azonban felmentve érzem magam minden alól és ráolvasok polgármester urra, hogy emlékezzék egy kissé arra, amit tényleg mondott.

Polgármester ur! Most nem mint polgármester és hírlapíró állunk egymással szemben. Férfiak vagyunk mindketten. Ön engem megcáfolt és hazugnak nyilvánított, szóval becsületesemet támadta meg, hogy kibujjék a bajból, hogy elhárítsa magát a kellemetlenségeket. Ezt férfiú nem teszi! Ez nem méltó *Varjassy* Lajoshoz. Döntse el Aradváros polgársága, hogy ki mondott valótlanosságot: én e avagy Ön. Most már nem számíthat díszkréciómra polgármester ur. Becsületesemről van szó, ujságírói szavahihe-tőségem forog kockán, tehát elmondom most azt is, amit tapintatosságából szombati cikkemből kihagytam.

Emlékezzék polgármester ur! Az építőiparosok szerződéséről és a munkásoknak ezzel szemben elfoglalt álláspontjáról beszélgettünk csütörtökön délután az Ön hivatalos helyiségében. Ön szórul-szóra ezeket mondta nekem a szerződésre vonatkozólag:

— Nem is csodálom, hogy a munkások nem írják alá a szerződést, amelyben olyan pontok vannak, amelyek tényleg sérelmesek a munkásokra nézve. Például ott van a tulajrészről szóló pont. Azt hiszi, hogy ér az a munka valamit, ami reggel 5 től 6-ig és este 6 től 7-ig folyik? Az ilyen munka csak kapkodás.

Polgármester ur! Mondta, vagy nem mondta ezt? Próbáljon emlékezni. Ugyebár szórul szóra ezeket mondta. Én határozottan emlékszem. Lehet, hogy ön nem. De gyerünk tovább.

— Azt meg igazán tulszának tartom, ahogyan a munkaadók a szünórát korlátozzák. Azt írják elő a munkásoknak, hogy a szünóra alatt csak enni és pihenni szabad. Most kérdem, nem mindegy-e az, ha a munkás a szünóra alatt, vagy otthon olvassa el az ujságját.

Ezt mondta polgármester ur. Emlékezzék vissza. Különb ez is le lehet tagadni.

— Azt meg igazán helytelennek tartom, — folytatta ön — hogy a munkaadó a kömvességét más mester munkájához is kirendelheti. Különb is a munkaadók tulmentek a határon s azért nem sikerül a béke.

Látja polgármester ur, ezeket nem irtam meg szombati cikkemben, mert így szolt hozám:

— De kérem, valahogyan meg ne írja ezeket.

Nem is irtam meg s most sem írnam meg, ha Ön az igazsággal homlokegyenest ellenkezőnek és légből kapottnak nem nyilvánítja az Aradi Közlönyben megjelent beszélgetést. A fentieket is mondta nekem polgármester ur. Tessék letagadni.

Károly József,

az Aradi Közlöny munkatársa.

Vizsgálat a Munkás-Otthonban.

Néhány héttel ezelőtt megirtuk, hogy a hatóság vizsgálatot tartott az aradi szervezett munkások szakszervezeteiben és a Munkás-Otthonban, hogy az ügy- és pénzkezelésről tájékozódást szerezzen. A vizsgálatot Varjassy Lajos dr. rendőrfogalmazó, helyettes iparhatósági biztos vezette, aki nemrégiben tett jelentést Greén Nándor tb. főkapitánynak a vizsgálat eredményéről. A rendőrfogalmazó jelentése szerint a szakszervezetekben csak kisebbmértvű szabálytalanságok derültek ki, amelyek azonban nem szolgáltatathatnak okot a szakszervezetek feloszlására.

A Munkás-Otthon pénzkezelése körül azonban nagyobb szabálytalanságokat fedezett fel Varjassy dr., aki kimerítő jelentést tett erről a főkapitánynak, aki Varjassy Lajos polgármester elé terjesztette a jelentést.

A Munkás-Otthont feloszlatták.

Mint már említettük, Varjassy Lajos polgármester az építőiparosok szövetségének küldöttsége előtt kijelentette, hogy a Munkás-Otthont feloszlatta. A polgármester ezen intézkedésére a vizsgálat eredménye vezetett. Kiderült ugyanis, hogy a Munkás-Otthon pénzkezelése körül hiányok merültek fel. A bevételként fel nem sorolt 20—30 tétel 477 koronát tesz ki, míg a 250 korona kiadás nincs is feltüntetve.

A polgármester feloszlató határozata a következő:

A kapitányi hivatal jelentése szerint, a munkásegyletek megvizsgálása során megállapított, hogy a vas- és fémmunkások, a famunkások, a szobafestő és mázoló munkások és a földmunkások aradi csoportjai közösen bérlék a „Munkás Otthon”-nak elnevezett helyiséget, ennek világítási, fűtési, takarítási költségeit viseli és e célból egy külön lakásügyi bizottság címe alatt egy szervet alkotott, amely szerv a Munkás-Otthon bevételei és kiadásainak elszámolásával, számadásainak vezetésével, a pénzek kezelésével van megbízva. A

tb. főkapitány jelentéséből kitűnik, hogy a rovincsolás alkalmával Takács György bizottsági pénztárnok a pénztár készletét 87 fillérnek jelentette be. A számadó naplót nem vezet, okmányolt számadás helyett a pénzkészletet egy darabka papírra följegyzi, az általa fölvevett és kifizetett összegekről pedig emlékezet szerint számol el. A számadó könyveit a bizottság elnögre, Gruber Ignác és Korber N., akik ellenőrzésre vannak hivatva, vezetik. A bevételt és kiadást a pénztárnok legtöbb esetben való mellőzésével a lakásbizottság elnöke: Frank János teljesítette, állandóan Frank János vette át a szakcsoportok által házbér, tűzifa, világítás címén fizetett összegeket és ugyancsak ő egyenlítette ki a hason című kiadásokat. Utalványozási jog helyett tehát állandóan pénztári tisztet töltött be. Igen sok esetben a kiadási tétel csak a házgondnok és a biz. elnök elismervényével okmányoltatott, amiből meg nem állapítható, hogy kinek mily összeg lett kifizetve. Kitűnik az is, hogy a vagyonváltozások nincsenek bejegyezve, más tételek pedig nem azon időpontban, amikor befolytak, hanem később. A pénztári könyv oly hiányosan van vezetve, hogy az egyes tételek csak a szakcsoportok pénztári könyvével való összehasonlítás után volt megállapítható.

A határozat ezután egyenkint felsorolja az összes, mintegy 20—30 olyan tételt, melyek a pénztárkönyvben bevételként részben nincsenek, részben pedig csak később vannak felsorolva. Majd így folytatja a polgármester határozata:

A rovincsolás napján a hatósági kiküldöttek által 20 korona pénztári maradvány állapított meg, s pénzkészlet tényleg csak 37 fillér találtatott, ennél fogva a megállapított hiány 19 korona 63 fillér. Végül megállapított, hogy a lakás-bizottság számadásai 1906. november 11 óta felül nem vizsgáltatott.

Mint hogy tehát a fentebb elősoroltakból meg lett állapítva, hogy a pénztári álladéokban hiány van, a pénztárkezelés és könyvvezetés nem megfelelő s minthogy a kapitányi hivatal jelentése szerint a Munkás Otthon alapszabályokkal nem bír s leginkább politikai összejövetelek színhelye s mert az ugynevezett lakásügyi bizottság felületes, könnyelmű gazdálkodása a tagok anyagi érdekeit veszélyezteti: a Munkás Otthon lakásügyi bizottságának további működését ideiglenesen felfüggesztem, az ügyvitel és pénzkezelés tüzetes megvizsgálását elrendelem s a Munkás Otthon használatát betiltom. A vizsgálat sürgős foganatosításával dr. Bedő Árpád községi bírót és Figus Albert alszámvevőt azzal biztam meg, hogy a vizsgálatot nemcsak az ügyvitelre és pénzkezelésre, hanem arra is terjesszék ki, hogy az ezen határozatban említett négy szakcsoporton kívül más szakmabeli munkások is részt vettek-e s az összejövetelek mily célzatuak voltak.

A lakásügyi bizottság működésének megszüntetésére és a Munkás Otthon használatának eltiltására vonatkozó intézkedésem ellenőrzésével, szükség esetén végrehajtásával a kapitányi hivaltal bizom meg.

Erről az érdekelteket értesítem.

Aradon, 1907. július 1.

Varjassy Lajos,
polgármester.

A hivatalos feloszlítás.

Varjassy Lajos polgármester határozatát ma délután kézbesítették a Munkás-Otthon elnökének. Délután öt órakor az otthonban Bedő Árpád dr. községi bírót, Figus Albert alszámvevőt, Hoffmann János irnok és Mátyás detektív jelentek meg.

A hatóság kiküldöttei bejelentették a szakcsoportok vezetőinek a feloszlást és

Frank Jánosnak, a lakás-bizottság elnökének kézbesítették a polgármester határozatát. Végül tudatták Frankkal, hogy felhatalmazást kaptak a Munkás Otthon pénztárának lefoglalására.

Frank kijelentette, hogy a Munkás-Otthonnak pénztára sohasem volt és most sincsen, tehát nem is lehet lefoglalni. A kiküldött bizottság konstataulta, hogy az előző vizsgálat alkalmával megállapított hiány után már fizettek a világításért s így tulajdonképpen nincsen is hiány, mert a befizetéseket a szakcsoportoknál teljesítik. Pénzkészlet tehát nem lévén, a kiküldött bizottság nem is foglalhatott le semmit és a határozat anyagi oldalát nem hajthatta végre.

A hatóság kiküldöttei magát a Munkás Otthont nem zárták be, mert a Munkás-Otthonnak nevezett helyiségben két szakcsoport helyezkedik el. Ezeket pedig nem lehet feloszlítani, mert a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályok szerint működnek.

Munkáskörökből vesszük azt az értesülést, hogy a multkori vizsgálat alkalmával felvett jegyzőkönyvbe tévedés folytán került bele az, hogy a Munkás-Otthonnak lakásügyi bizottsága van. Ez a lakásügyi bizottság csak annyiban élő szervezet, hogy a négy szakcsoport egy embernek adta át a házbért, aki az Otthon tulajdonosához továbbította.

A Munkás-Otthon vezetősége a határozat kézhezvétele után azonnal intézkedett, hogy az eddigi felirat lekerüljön a bejáratról és a teremből. Legközelebb ilyen felirat olvasható a bejárat felett:

Munkás Központ.

A vezetőség ugyanis elhatározta, hogy ugynevezett Munkás Központot létesít. A hatóság a polgármester határozata értelmében megkezdi a szakcsoportok pénztárának megvizsgálását.

Hamis híresztelések.

Ma az a hír terjedt el a városban, mintha a Weitzer-féle vaggongyárban holnap reggel beszüntetnék az üzemet, mert a gyár munkásai megfélemlítették a gyárban dolgozó idegen munkásokat s ezek ma abbahagyták a munkát. Az elterjedt híresztelések szerint a gyár igazgatósága minden műhelyből két-két munkást hivatott fel az irodába és ezek előtt kijelentette, hogy ha holnap reggelig nem gondoskodnak arról, hogy az idegen munkások ismét elfoglalják helyüket az építőállványokon és nem biztosítják őket, hogy a jövőben nem lesz bántódásuk, akkor az igazgatóság holnap reggel beszünteti az üzemet és elbocsátja az összes munkásokat.

Ezzel szemben a gyár igazgatóságától azt az értesülést kaptuk, hogy az építőiparosok szövetségének néhány tagja künn volt a gyárban és bejelentette az igazgatóságnak, hogy a gyár munkásai lebeszéltek azt a tiz idegen munkást, aki a Frick-féle műhelyépítkezéseknél dolgozik. A gyár vezetősége utána járt a dolognak és kitünt, hogy a híresztelés alaptalan. A vaggongyár munkásai kijelentették, hogy ők nem beszéltek le az idegeneket, sőt kérték őket, hogy folytassák az építkezést, mert ők békét akarnak.

Az idegen munkások ma tényleg nem

dolgoztak, mert azt hitték, hogy inzultusoknak lesznek kitéve, de mivel kitünt, hogy a félelmük alaptalan, holnap ismét munkába állanak.

Megvert bécsi munkás.

A Czeiler és Szathmáry léle gyárban dolgozó bécsi munkások egyike, Schoberl Róbert szombaton este néhány aradi munkástársával betért egy korcsmába. Az aradiak rá akarták venni Schoberl-t, hogy társaival együtt hagyja abba a munkát és utazzék vissza Bécsbe, ez esetben az utiköltséget is megtérítik.

A bécsi munkás azonban nem fogadta el az aradiak ajánlatát, mire ezek alaposan elverték. Tegnap délelőtt a bécsi munkás feljelentést tett a rendőrségnél az aradi kollegák ellen. Greén Nándor tb. főkapitány nyomban megindította a nyomozatot a verekedő munkások kézrekerítése iránt, de a nyomozás mind-ezideig nem vezetett eredményre, mert a megvert munkás nem ismeri támadóit.

A függetlenségi pártból.

— Párbeszéd. —

— Olvastad a szegedi beszédet? Különös ironia: A bánt Bánffy bántja. Bánato: dolog!

— Bánom is én!

*

— Tudod, mire magyarosítja Bánffy a nevét?

— Mire megvénülünk!

— Dehogya Bánffyra!

Harc az asszonyért.

Szerelem és nyomor.

A feljelentett férj.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1

Bármennyit prédikálnak is az ideálisták, boldogság csak ott van, ahol pénz is akad. Szomorú dolgokat regélhetne erről a kényes kérdéstről Vadasy-László kereskedelmi alkalmazott, akinek szintén tönkre tette a családi boldogságát az, hogy véletlenül állás nélkül maradt s a mindennapi kenyérre valót sem tudta megkeresni.

A szerencsétlen ember a legutóbbi időkig egy előkelő budapesti kereskedőnél volt alkalmazva. Állását néhány hét előtt saját hibáján kívül elvesztette, s attól kezdve hiába kilincsel, hiába iparkodott, sehova sem tudott bejutni. Az első, nélkülözésekben eltöltött hét után a felesége is indulatoskodni kezdett és sokszor szemére vetette, hogy bizonyára ő az oka, hogy elbocsátották. Ez még jobban elkésztette Vadasyt, aki eladogatta mindenét, s az így szerzett pénzt elitta.

Az asszony meg nap-nap után zajos jeleneteket rendezett, s miután látta, hogy ez sem használ, egy hét előtt faképnél hagyta az urát s haza utazott Aradra anyjához, özv. B.-néhez, aki a Vörösmarty-utcában lakik. Vadasy, aki nagyon szerette a feleségét, szinte beleőrült efelett való fájdalmába. Gyanította, hogy neje az anyjához utazott, nagyhezen összeszedte hát az utiköltséget és Aradon termett.

Első útja természetesen az volt, hogy felkereste az anyósát, aki azonban be sem engedte a lakásba. Mikor Vadasy látta, hogy hiába dörömböl az ajtón, eltávozott s ettől kezdve napokig ólálkodott a ház előtt abban a reményben, hogy találkozni fog a feleségével. Szombat este végre megjelent a kapuban Vadasy-né, aki édes anyjával együtt sétálni akart menni.

Az elkéseredett ember odaugrott az ass-

zonyhoz s revolvert szorongatva a kezében, az izgatottságtól remegő hangon mondta:

— Vagy vissza jössz hozzám, vagy megöllek!

Vadasy-né sikoltozni kezdett s anyjával együtt bemenekült a lakásba. Vadasy oda is követni akarta a nőket, de ebben feltartóztaták, mire hirtelen eltávozott.

A megtámadott asszony másnap reggel felsietett a rendőrségre és *életveszélyes fenyegetés címén megvette az ura ellen a feljelentést.* Együttal oltalmat is kért Vadasy-né, mert te kintettel arra, hogy férje az utóbbi időben teljesen az alkohol rabja lett, nincs kizárva, hogy szándékát újra megkísérelje s ha lehet, végre is hajítja. Ma érkeztek az akták az aradi kir. büntető járásbíróshoz, amely a napokban fogja tárgyalni ezt az ügyet, ha csak az asszony időközben vissza nem vonja a panaszt.

A horvátok letörése.

Minden eszköz jó!

Bánffy a kormány ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 1.

A horvátok elleni parlamenti harc, amint az előjelek mutatják, már a közeli napokban fordulóponthoz ér. A kormány a legerélyesebb rendszabályokat alkalmazza a jogosulatlan obstrukció letörésére, mert a parlament munkáját akadályozókat mindenáron el akarja távolítani az aktív szereplés színteréről.

A politikai eseményekről alábbi tudósításunk szól:

Az új bán politikája.

A tegnapi népgyűlés alkalmából egy újságíró beszélgetést folytatott Rakodczay Sándor bánnal, aki elmondta, hogy nem tudja, vajjon a holnap eseményei nem teszik-e feleslegessé a mai intézkedéseket. Nem tudja, hogy mit fog csinálni, de egy dolog bizonyos és ez a törvény szigorú megtartása. Cselekvényeiben semmisen lesz, ami a törvénytelenségnek még csak látszatával is bírna. Egyébként *bizik földadata sikeres megoldásban* és hiszi, hogy létre lehet hozni egyezséget.

A bán köréből jelentik, hogy Rakodczay számos levelet és sürgönyt kapott ellenzéki politikusoktól. Ezekben üdvözlik az új bánt és kijelentik, hogy őt tartják annak a predestinált államférfiúnak, aki a Magyarország és Horvátország közötti jó viszonyt helyreállítja. Nem igaz az a hír, hogy az új bán nem talál osztályfőnököket. Ez a hír már azért sem igaz, mert a bán még nem is keresett.

Más forrásból jelentik, hogy a bán máris személyi természetű nehézségekkel küzd. Rakodczay három férfiúnak ajánlott főosztályfőnökséget, de a három közül *kettő nem fogadta el a meghívást.* A horvát képviselők azt hiszik, hogy a bán nem kap osztályfőnököket és vállalkozása már ezért is hajótörést szenved.

Zágrábi távirat jelenti, hogy a bán Dapsicz dr. báni tanácsost, Smodics és Soretics osztálytanácsosokat ideiglenesen megbizta az osztályok vezetésével. Több horvát főispán már bejelentette a lemondását.

Bánffy aggodalmait.

Szegedről jelentik:

A szegedi újpárt bankettje alkalmával Bánffy Dezső báró tegnap este a Prófétavendéglőben heves ellenzéki beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy a helyzet ma *nehezebb, mint 48-ban.* Politikai, társadalmi és gazdasági katasztrófa előtt állunk. Nem látja az uralmon lévő politikai tényezők azon erejét, melylyel azt elkerülhetnék. A kiegyezés választójog és véderő ügye két éven belül alig lesz megoldható, mert az ellentétek oly nagyok, hogy a kibontakozás majdnem lehetetlen. A horvát kérdés 67 óta parlamentárizmusunk legnagyobb krízise. Mindig kifogásolta a fiumei rezolucionistákkal való tárgyalást, mert abban a horvát-szlavon széthúzó törekvések javára szolgáló engedményt látott. A nemzetiségieknek adott engedmények a magyar állami terület egységét veszélyeztetik.

Horvátországban az autonómia örve alatt engedtek felnőni nemzedékeket, a melyek a törvényrel és a történelmi fejlődéssel ellentétben, horvát-szlavon-dalmát önálló állam létét hiszik és hirdetik s velünk a szövetséget csak egyelőre fogadják el, törekvésük pedig államiságunkkal és nemzeti politikánkkal homlokegyenest ellenkezik. Nem reméli, hogy Rakodczayval és a rezolucionisták táborába hajtott emberekkel a megzavart egyensúlyt helyreállítani lehet, nem reméli ezt Wekerle erélyes képviselőházi kijelentése dacára, amely éppen a lényegét hagyta burkolt homályban. Amíg a bánban a korona vice királyt lát, addig a magyarállami egységnek megfelelő kibontakozása lehetetlen. A képviselőházban nem lett volna szabad a horvát beszédet megengedni, mert az az állami tekintély és méltóság rovására ment.

Messze van még az az idő, amikor komoly politikai kormányzat fog diadal-maskodni, de hiszi, hogy a kijózanodás elkövetkezik. Szóló ritkán beszél a képviselőházban, mert ott ma nem tűnnek ellentmondást vagy ellenkező véleményt. Egy ideig kitart még, de eljön az az idő, mikor mint kivert szarvas, szorongó szívvel félrevonul.

Letörni!

A horvát obstrukció rendkívül kellemtelen a magyar képviselőknek, már csak azért is, mert közel háromnegyed évi ülés után szünet után vágnak. Ezért ma nagy örömet keltett a folyosón, amikor Kossuth Ferenc kijelentette, hogy reménye van a vasutasjavaslatokat július 8-10-ig tető alá hozni. Hogy mire alapítja Kossuth ezt a reményét, azt nem mondotta meg a miniszter, de a képviselők a kijelentésben biztató jelét látták annak, hogy a kormány valamilyen erélyes formában véget vet a horvátok obstrukciójának.

Ennek a Kossuth-féle kijelentésnek kiegészítése egy estilapnak az az értesülése, hogy a kormány *kivégezni próbálja a horvátok obstrukcióját.* Hogy ezt elérje, a Kardorff-féle módszerhez folyamodik. Kardorff ugyanis mint a német birodalmi gyűlés elnöke a szociáldemokrata képviselőknek a kereskedelmi szerződések elleni obstrukcióját úgy törte le, hogy az egész törvényjavaslat összes szakaszait egyszerre szavaztatta meg.

A magyar kormány is így akar a horvátokkal szemben eljárni. Miheiyt a cim-

vitán tul lesznek, a Ház elnöke fölteszi a kérdést, hogy elfogadja-e a Ház a törvényt összes szakaszaival együtt.

Más forrásból is jelentik, hogy a kormány a végső lépésre határozta el magát. Ez abból áll, hogy a vasutas-pragmatikához pótszakaszt nyujtunk be, amely szerint a Ház en bloc fogadja el a javaslatot.

Minisztertanács.

A Ház mai ülésének megnyitása után miniszteri tanácskozás volt, amelyen a képviselőházban volt miniszterek és Széchenyi József államtitkár vettek részt. A tanácskozáson a horvát válság került szóba.

A Ház ülése alatt a kabinet tagjai Justh Gyulával, Rakovszky Istvánnal és Návay Lajossal értekeztek. Hír szerint megállapodás történt, hogy az elnökség a horvát vita során a házszabályokat a legnagyobb szigorúsággal és erejlyel fogja alkalmazni.

A kvóta.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma terjesztette be a képviselőháznak a kvótabizottság jelentését. Ez így hangzik:

A magyar országgyűlés-mindkét Háza által kiküldött országos bizottság Budapesten, 1907. évi június hó 26 án tartott első üléséből megalakulván, előkü Széll Kálmánt, előadót és jegyzőt Földes Bélát választotta és értesítette a megalakulás tényéről a birodalmi tanács által kiküldött bizottságot.

Ugyancsak Budapesten 1907. évi június hó 27-én tartott második ülésében tárgyalás alá vette az előadó által bemutatott üzenet-tervezetet.

A bizottság a felforgó körülmények között nem tartja célszerűnek, hogy a kvóta-kiszámításnál eddig használt kulcsesal szemben új alapot ajánljon, bár a maga részéről is kijelenti, hogy az 1867. óta számítás alapjául elfogadott kulcs nem nyújtja a két állam viszonylagos teherviselési képességének szabatos, kifogástalan mértékét, melyet csak jobbnak hiányában lehetett elfogadni, dacára annak, hogy Magyarországra teherviselési képességénél nagyobb terhet ró.

De mivel a magyar országos bizottság nem akarja a módszer tárgyalásával az egyezés létrejöttét kockáztatni, mivel továbbá tudja, hogy annyi idő óta létező állapotok megváltoztatása nagyon nehéz, mivel végül nagy súlyt helyez arra, hogy az egyezés a két parlament között és hosszabb időre létesíthessék és az utolsó megállapítás óta a viszonyok lényegesen nem változtak, úgy az eddigi számítási módot és a kvóta-bizottságok által már évek óta javasolt és a királyi döntéssel tényleg törvénybe iktatott arányt, t. i. 34.4:65.6, a határvidéki precipuum beszámításával, ajánlja elfogadásra.

Együttal kimondatott, hogy ezen üzenet átküldésével egyidejűleg értesítetik az osztrák országos bizottság, hogy a magyar országos bizottság szóbeli tárgyalásba is kész bocsátkozni.

Az 1907. évi június hó 29 én tartott ülésen elnök bejelenti az osztrák országos bizottság megérkezett üzenetét. Eszerint az osztrák országos bizottság fentartja eddigi álláspontját; nevezetesen: 1. a hozzájárulási arány csak fél évre állapítható meg; 2. a kvóta a népesség arányának megfelelően 42.4:57.6 legyen. A vámjövendeleme felosztására nézve addig, míg a vámügy közössége fennáll, a mai állapot fenntartása mellett nyilatkozik.

A két bizottság álláspontjának ily jelentős any eltérése mellett a megegyezés lehetősége

teljesen ki lévén zárva, elnök a magyar országos bizottság működését ezuttal befejezettnek nyilvánította.

Midőn ennél fogva a magyar országos bizottság jelentését a működésre vonatkozó jegyzőkönyvekkel és irományokkal együtt ezennel a tisztelt miniszteriumnak átszolgáltatta, kéri egyszersmind, méltóztassék azt további intézkedés és határozathozatal végett az országgyűlés elé terjeszteni.

Budapesten, 1907. évi június hó 29 én.

Széll Kálmán s. k.,

a magyar országos bizottság elnöke.

Földes Béla s. k.,

a magyar országos bizottság előadója.

A 48-as párt értekezlete.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma délután 6 órakor Kossuth Ferenc elnökle alatt értekezletet tartott amelynek egyetlen tárgya a zirci választás vizsgálatának eredménye volt.

Napirend előtt Hódi Gyula intézkedést kért arra nézve, hogy a párt tagjai nagy számban vegyenek részt a Ház ülésein. Kossuth Ferenc hozzászólása után az értekezlet az elnökséget bizta meg a megfelelő intézkedés megtételével.

Lovász Márton a Pernerstorfer féle és más idegennyelvű népgyűlések ügyében szólal föl. Sággy Gyula a temesmegyei alispánnak, Joannovich Sándornak dolgaira hívja föl a párt figyelmét. Holló Lajos szükségesnek tartja, hogy a horvát obstrukciót fokozott figyelemmel kísérjék. A válságot úgy kell megoldani, hogy a megoldás a pártra és nemzetre hasznos legyen.

Ezután áttértek a zirci választás ügyére és Nagy Emil előadása alapján tudomásul vették a kiküldött bizottságnak jelentését, amely szerint a fölmerült vádak és hírek Ivánka Imrével, Pap Zoltánnal és Gál Andrással szemben nem nyertek beigazolást. Ezzel Ivánka párttagságát is teljesen tisztázták.

Kossuth Ferenc ezután berekesztette az értekezletet.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Milliárdos kisasszony, operette. Barna Mariska vendégfőléptével.

Szerda: Táncoz regiment, vígjáték. Bemutató előadás.

Csütörtök: Táncoz regiment, vígjáték.

Péntek: A vig szalmaözvegyek, bohózat.

Szombat: Sogun, operette. Bemutató előadás.

* Ünnepi előadások. Négy előadással szórakoztatták derék színészeink az ünnepeken a közönséget. A délutáni előadásokat gyérszámú közönség látogatta, este azonban telt házak kacagtak A vig szalmaözvegyek pompás előadásain. Az ezer bohóság, jó és rossz viccek állandó kacagásban tartották a közönséget. A színészek kitűnő játékát, Rontay, Leövey mesés táncát, Benkőné mesés humorát, Várnay zseni ális játékát, Dolly remek alakítását, Kun Irén feltűnést keltő macsics táncát zajosan ünnepelte a közönség. Az énekszámokat s táncokat sorra megismételtették és a sok bohóságon szívből fölvidult a nagyközönség.

* Sogun. Mielőtt ez a bájos operette bevonult volna az aradi színpadra, fülbemászó zenéjével máris meghódította a közönséget. Vigan száll a „Fésűm, kicsi fésűm hangja lágy” a cigány nyirettyűje, a zongora billentyűi alól. A jó muzsikanak az előresiető népszerűség a legbiztosabb fokmérője. Ezt a bájos operettet mutatja be szombaton este az aradi színtársulat új diszletekkel a kedves japán történet színhelyének megfelelő stilszerű milliőben.

* Barna Mariska, a pozsonyi színház elsőrendű tagja hoinap, kedden este vendégül lép fel az aradi színpadon. A vendég a Milliárdos

kisasszony operettben Harmat Évi masamod-leány szerepét játssza el, amely szerep legjobb alakításai közé tartozik.

* Táncoz regiment. A kiváló német bohózatírónak, Kadelburgnak legujabb szerzeményét, a Táncoz regiment bohózatot szerdán este mutatják be az aradi színpadon. E kacagtató helyzetekkel és szípkázó szellemességgel bővelkedő bohózatot a Vigszínházban mutatták be, ahol óriási hatást ért el. Az aradi színtársulat a leggondosabban készült a bemutatóra. A szereposztás elsőrangú. Az igazgató ság új egyenruhákat készítettett erre az előadásra.

Barabás a helyzetről.

Minden látszat és komédia.

A császár diktál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Hónapok óta nem hallatta véleményét az országos politikában Barabás Béla, az országgyűlési függetlenségi-párt alelnöke. Elhúzódva a vezetői sorból, elvegyült a közkatonák szürke tömegébe és nem veszi ki részét a hatalmas 48-as párt irányításából, amire pedig nagy érdemeinél és politikai multjánál fogva igényt tarthatna. Hogy miért nem teszi, azt érdekesen indokolta meg Barabás Béla abban a beszédben, amelyet tegnap este a róla elnevezett asztaltársaság összejövetelén a Galli-féle vendéglőben elmondott. Komiszul állunk, a császári akarat uralkodik, jelentette ki Barabás felköszöntőjében, amelynek érdekesebb részeit az alábbiakban közöljük:

— Hamarjában nem tudnám megmondani az idejét annak, hogy Aradon mikor beszéltem utóljára nyilvános helyen, mert régen volt. Ezért jól esik most nekem, hogy itt beszélhetek, ebben a levegőben nevelkedett emberek előtt föltárhatom lelkem érzületét úgy, amint van, úgy amint gondolkodom. Tegnap érkeztem Aradra. Elég gyakran vagyok Aradon nem foghatja senki rám, hogy kaptam az alkalmon és eljöttem ide, mert kötelességem megjelenni, hanem eljöttem azért, mert ez jól is esik.

Ez alkalommal egy kis kitért is akarok tenni arra vonatkozólag, hogy miért esik jól, ha itt vagyok ezen a helyen s hogy miért esik jól, ha aradi polgártársaim előtt egy pár szót szólhatok. Ha egy fát vén korában ültetnek át egy másik földbe, az a fa elpusztul. A fa csak abban a talajban marad erős és hatalmas, amely talajban kinőtt, amely talajnak életnedve nagyra növelte. Rólam is hiába beszélnek, hogy át akarom ültetni magam másfelé, mert én mindig aradi voltam, aradi vagyok és aradi leszek, bár nagyon sokan vannak, akik szívesen látnák, ha nem volnék itt.

Egy hang: Nyomorultak!

Barabás Béla: Dénogy nyomorultak, a viláért sem. Ezt nem szabad mondani. Nekem nem is lehet másutt a földöm, mint ez a termőföld, melyből életem tevékenysége fakadt és ahol — ha eljön az ideje, — a hantom is demborulni fog.

Rosszul tette az asztaltársaság, hogy egy évig tétlenkedett, mert nem az emberek előtt kell meghajolni, nem az embereket kell növeszteni, nem az emberek neve alatt kell összehajolni, hanem az eszmék, a gondolatok alatt kell tömörülni. Az én nevem az utolsó kell, hogy legyen, de az általam hirdetett eszméknek elsőnek kell lenni, a szabadság, a függetlenség eszméinek kell hódítaniok és uralkodniok a városi ta-

nácsteremben, templomban és iskolákban. Ne az én nevemet emlegessék, hanem azt az eszmét, a haza függetlenségének eszméjét, amelyet minden aradi embernek szolgálnia kötelessége. Az nem lehet kérdés, hogy Aradnak ki a képviselője, hanem csak az, hogy hiven, becsületesen szolgálja-e a függetlenségi törekvéseket. Aradvárosában mindenkinek ezt az eszmét kell szolgálnia. De összefogva a haza és a szabadság szent eszméinek szolgálatában, nagy, hatalmas és diadalmas lesz a törekvés.

Nem azért viseli az asztaltársaság a nevemet, mert Barabás Béla, mert politikai multam alatt országos nevet szereztem a függetlenségi elveknek (zajos éljenzés,) mert ebben a névben meg akarták becsülni az eszmét, a hitet, a függetlenségi törekvések győzelmében.

Én, aki odafent meglehetősen befentes vagyok a politikai viszonyokban, nem vagyok arra utalva, hogy politikai nyilatkozatokat tegyek, mert ha politikai nyilatkozatot akarnék tenni, csak néhány szót mondanék: *bizony, bizony, nagyon komiszul állunk* és ezzel elmondtam mindent. Nem akarok mélyebben belemenni a dologba, mert ma sokkal nehezebb hallgatni, mint beszélni, hallgatni nyugodtsággal, bölcsességgel még egy *nagyon rövid ideig. Mert a mai helyzet, látzat is komédia, amelyet én már nem fogok sokáig túrni.* Én a harcnak, a küzdelemnek, az előretörekvésnek vagyok embere és amikor érzem, hogy békóba van verve a karom és lábam, sőt gondolataimnak szárnyát is megszegik azok a kényeszerű helyzetek, amelyek most Magyarország politikai életén uralkodnak, — akkor keserűség fogja el a lelkemet. Nem azért, mert kicsinyes emberi gyarlóság nem támaszt aprehenziókat lelkemben, hanem azért, mert látom, hogy *le van nyugóztatva ennek a nemzetnek minden ereje a császári omnipotenciával és hatalommal szemben.* (Élénk helyeslés.)

Ez idézi fel lelkemben a keserűséget, mert tudom azt, hogy mindaddig, amíg a bécsi légkörben megrozsdásodott eszme ránehezedik a magyar globuszra, addig nem tudunk boldogulni, addig Magyarország fiai kénytelenek lehajítani fejüket és kénytelenek túrni a megszégyenítő helyzetet. Aradvárosában, minden társaságban szabad így beszélnem, mert oda fönt más a szerepem, mint itt. Onök csak érezzenek s ezt az érzést ne fojtsák el, érezzék, hogy a magyar gondolkodás soha sem fog meghajolni az előtt a tétlenség előtt, amely rabigában, láncba kötött kezekkel akarja ezt a nemzetet látni.

Uraim, működjenek csak tovább, akár az én nevemmel, akár anélkül, de mindig a magyar függetlenség jelszava alatt. Ebben a városban most mindenki ép úgy számíthat reám, mint az előtt. Hogy nem megyek a városi közgyűlésbe, csak nem megyek olyan helyre, ahonnan kidobtak. Hát én nem fogok most oda bemenni. Majd eljön az idő, amely ismét elvisz oda. *A mai helyzetet elítélem.* A mai közgyűlésen nincsen szavam s ezért nem is akarom a felelősséget viselni azokért a károkért, amelyek a mai gazdálkodásból származnak. Nézzék csak meg, milliókat vesznek fel Aradváros polgárainak nyakára, hát ezért nem vállalom a felelősséget és mert szavamnak súlya nincsen, nem is megyek a közgyűlésre. Végezzék dolgukat ahogy tudják, én nem akarok a felelősségben osztozkodni.

Nem igaz az, hogy Aradról el akarok költözni; ezt csak rám fogják és hogy nem felel meg a valóságnak, azt meglátják később. Aradon sem fogok sokáig hallgatni, mert kifogy belőlem a türelmem, látván azokat a dolgokat, amelyek most folynak. Es ha egyszer ki-

fogy a türelmem, akkor lelkem erejével csapok azok közé, akik Arad közvéleményét nem a helyes utra akarják terelni.

Nem várok sem kitüntetést, sem rangot, sem címet, csak egyesegyedül azt, hogy azok, akik között fölnevelkedtem, legalább az önzetlen becsületes munkásságomat ismerjék el. Köszönöm az asztaltársaság bizalmát és szeretetét, büszke vagyok polgártársaim jóindulatára és kérem, isten tartsa meg továbbra is azokat, akik velem együtt gondolkoznak és lelkem törekvésével együtt a függetlenségi eszméket szolgálják.

A jelen voltak hosszantartó lelkes éljenzéssel fogadták Barabás beszédét, amelyet még több lelkes hangu felköszöntő követett. Az asztaltársaság tagjai és vendégei még sokáig maradtak együtt és melegen ünnepelték Barabást.

HIREK

31 Celzius.

I.

A hőmérő magasra száll,
Miként egy büszke sasmadár.
Azt hiszi, nem vesszük zokon,
Ha arrogánsul tolakodva
Tulmegy a harmincegy fokon.

Egy darabig mindenki tür,
Bármit cselekszik Reomür,
De a szülői Celziusnak
Végül is a mindenhatóval
Sulyos vonatkozásba jutnak.

II.

Ilyenkor nem hat semmise,
Csupán a fürdő hűs vize.
Ha látod a Maros vizét,
Olyankor nem fáj már a lét,
Mert ilytájt minden kék alapja
A fürdőviznek hűvös habja.

A habot, — óh dicső elem! —
Habozás nélkül tisztelem.
Legyen bár, kávé, avagy máson,
Rajongok érte és imádom.

Mert hab nélkül, vagy mondjuk habbal,
Mindenkint egyaránt vigasztal:
Rubát, ha hív fürdők vize,
Fentartás nélkül vetni le!

— zab.

— Az aradi vasutasok jóléti bizottságából. Az országos vasutasszövetség aradi kerületéből alakított jóléti bizottság megalakulásakor egyhangulag Révész Adolf Acsev. főfelügyelőt választotta meg elnökévé. A nemes hivatást teljesítő bizottság e választásról jegyzőkönyvi kivonattal értesítette Révész Adolfot, aki Bene Gyula kerületi elnökhöz intézett alábbi levelében köszönte meg tagtársainak irányában megnyilvánult elismerését:

Kedves kollega ur! Vettem szíves értesítésüket május 21-ről, hogy a május 17-én tartott „jóléti bizottság” alakuló ülésén e bizottság elnökévé választottak. Meghatva mondok köszönetet a kitüntető bizalomért és kérem kollega urat ezt illetékes helyen is tolmácsolni.

Rajta leszek, hogy a mennyire ez csekély erőmből kitelik, e bizalomra méltóvá váljak. Magamat jóindulatu barátságába ajánlva, maradok kollega urnak kész köteles híve:

Révész Adolf.

Az aradi vasutasok kerületének hivatalos lapja, a „*Kerületi Értesítő*” Révész Adolf leveléhez a következő kommentárt fűzi: Örömmel olvastuk e levelet, mert oly tagunktól eredt, kinek a közélet terén kifejtett eddigi működése biztos záloga a sikernek, ki mint magas

rangu tisztviselő, bokros teendői mellett szívesen áldoz időt és fáradságot kartársai jólétéért és szövetségünk érdekében. A jóléti bizottság működési köre ugyanis a kerület kül- és beléletére kihat Irányítja tevékenységét és hivatva van a tagok számára oly jóléti eredményekkel megszerezni, melyeknek nyomán minden tag élvezheti tagságának hasznos és áldásos voltát. E helyen is üdvözöljük Révész Adolf főfelügyelő urat, mint a jóléti bizottság elnökét, valamint a bizottság tagjait, kívánván működésükhöz biztos sikert.

— Az első alkotmánybiztosítók. Budapest-ről táviratozzák: A képviselőház folyosóján ma azt beszéltek, hogy a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot elkészítette már *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter, aki még a Ház nyári szünete előtt be fogja terjeszteni. A törvényjavaslat tárgyalása azonban valószínűleg csak őszre marad.

— Az aradi honvédszázalaj gyakorlatai. A lugosi 46. honvéd gyalog dandár július hó 6. és 22-ike között tartja gyakorlatait Mramorák és Deliblát községek körül. A lugosi 8. sz. honvédszázalag 1. és 2. ik zászlóaljja július 6. án Lugosról vasuton megy Versecen át Mramorák—Delibláttra; a 3. ik zászlóalj július 6. án reggel vasuton indul Aradról, d. e. 7 óra 44 perckor Temesvárra érkezik, itt a vasuton ebédel és 11 óra 20 perckor Versecen át folytatja utját Mramorák—Delibláttra; a 4. ik zászlóalj július 5. én Orsováról hajón megy Báziasra, onnan vasuton Kubinba, másnap pedig Kubinból gyalog Mramorákra. Július 22-én a zászlóaljak ugyanazon uton térnek vissza állomáshelyeikre. Az aradi zászlóalj július 22. én d. e. 9 óra 10 perckor érkezik Temesvárra és ebéd után d. u. 2 óra 10 perckor vasuton folytatja utját Aradra.

— A portugáliai forradalom. London-ból táviratozzák: A *Central News*-nek táviratozzák Lisszabonból, hogy a portugál parton Villa Real és Diana del Castello városokban véres tüntetések voltak. Nagy tömegek járták be a városokat és összetűzték a katonasággal. Az utcai harcoknak százánál több halottja és 600 sebesültje van. — A *Tribune* szerint a 6. gyalogszázalag föllázadt. Amikor a katonákat a rend helyreállítására kivezényelték, azok megtagadták az engedelmességet. A lázadóktól elvették a fegyvereket és most különböző büntetési helyőrségekbe fogják küldeni.

— Gyilkos merénylet egy gróf ellen. Bodrogból írják: Vakmerő gyilkossági kísérlet történt tegnapelőtt este a somogy megyei Bodrog községhez tartozó Fölsőbü-pusztán, amely most nagy izgalomban tartja az egész vidéket. *Nitzky-Ladányi* Miklós gróf tegnapelőtt vendégül látta felsőbüi birtokán *Forgách* Jenő gróftól családjával, valamint *Bosnyák* Margitot, *Bosnyák* László Somogy megye árvaszéki ülnökének leányát Kaposvárról. — Amikor vacsora után a társaság kiment a parkba, *Forgách* gróf az óriási parkban, egyedül, kissé messzebre elkalandozott a társaságtól. A magányosan haladó *Forgách* gróf egyszerre csak fegyverlövés zajára riadt föl, amely közvetlen közeléből történt meg. A másik pillanatban a gróf homlokához kapott, mert éles nyílalást érzett fején. A közvetlen közelből kilőtt golyó *Forgách* gróf homlokát horzsolta, anélkül azonban, hogy jelentősebb sérülést okozott volna. A gróf nyomban visszafordult és a kastélyba szaladt fegyverért. Ebben követte őt *Nitzky-Ladányi* Miklós gróf is. *Forgách* gróf az ismert nyomok után üldözni kezdte a merénylőt, de ekkor hirtelen egy másik bokorból újabb lövés dördült el, amely azonban már nem talált. A sötétben két alak szaladt

nagy sebességgel, akiket az üldözők csakhamar szem elől tévesztettek és így sikerült nekik megmenekülni. Azt hiszik, hogy a merénylők Nitzky-Ladányi grófot akarták kirabolni és megölni, mert egyedül vélték őt a kastélyban. A csendőrség széleskörű nyomozást indított meg, de eddig a tetteseket még nem sikerült kézrekeríteni.

— **Szell Kálmán halálhíre.** Budapestről táviratozzák: Ma délelőtt az a hír terjedt el a képviselőház folyosóján, hogy *Szell Kálmánt szélhűdés érte és meghalt.* A hír általános megdöbbenést keltett, s csakhamar beszivárgott a minisztertanácsba is, amelyet a miniszterek azonnal félbeszakítottak s a folyosóra siettek, hogy a haláleset részleteiről tudomást szerezzenek. Közben telefonáltak Rátótra is, ahol Szell Kálmán jelenleg tartózkodik. Rátóton meglepetéssel hallották a hírt, s menten megcáfolták, mert Szell Kálmán nemcsak hogy meg nem halt, de semmi baja sincsen. E cáfolat megnyugtatta a képviselőket, akiket mélyen megrendítt a halál híre. A szenzációs híresztelés alapja az volt, hogy *Szell Bernátot*, a Kereskedelmi Bank cégvezetőjét tegnap este szélütés érte, aki ennek következtében még az éjjel meghalt.

— **Venter Gerő meghalt.** Tragikus körülmények között hunyt el tegnap Világoson *Venter Gerő*, az aradi gyakorlata révén Aradon is széles körökben ismert tekintélyes ügyvéd. Az öreg urat, aki szombaton még késő estig dolgozott az irodájában, az éj folyamán *agyszélhűdés* érte, amelynek következtében vasárnap este meghalt. Szombaton délután még rendbe hozta az irodáját, este kilenc órakor látták az utcán. Vasárnap reggel hat órakor bement a szobájába öreg takarítónője, *Venter* ekkor már rosszul érezte magát. Elküldte a takarítónőt orvosért, majd *Kocsis Géza* dr. orvos megjelent a beteg ügyvéd lakásán és agyszélhűdést konstataált. Távirati uton értesítették az esetről *Venternek* Aradon lakó családját, amely még aznap kiutazott Világosra. *Venter* hozzátartozói látták, hogy az ügyvéd állapota válságosra fordult, elhívták hozzá *Paskutz Márk* gör. lel. román lelkészt, aki fél hét órakor meggyónította. *Venter* 7 óra 25 perckor a halotti szentségek felvétele után meghalt. A holttestet Aradra szállítják, ahol holnap délután hat órakor helyezik örök nyugalomra a felső temetőben levő családi sírboltban.

— **A gyermekórház ügye.** Az aradi Fehér Kereszt-egylet gyermek-kórházi bizottsága ma bontotta fel azokat a pályatervet, amelyek a kórház építésére kitűzött pályázatra beérkeztek. A három pályamű közül *Tabakovics Emil* műépítész tervét fogadták el kivételre, *Steiner József* műépítész tervezetét pedig megvetették. *Steiner József* pályaművéből a fertőző pavilonokra vonatkozó részt a kivételnél fel fogják használni.

— **Halálozás.** *Czabarka Mibály* cigányzenész tegnap este 6 órakor agyszélhűdés következtében meghalt. Neje, szül. *Czakó Erzsébet* és négy gyermeke gyászolja. Ma délután temették.

— **Szövőgyár Makón.** A honi iparpártoló szövetség Makón szövőgyárat akar létesíteni és az iránt kereste meg Makó város tanácsát, hogy hajlandó-e a gyár céljaira szükséges földterületet ingyen átengedni? A tanács mai ülésében foglalkozott a szövetség átiratával és kimondta, hogy a gyár céljaira ingyen engedni át a telket és az üzembem tartás biztosítása érdekében adómentességben részesíti.

— **A pécska-nagylaki vasut.** Az Arad-csanádi egyesült vasutak a napokban fe-

jezték be a tervezett *pécska-nagylaki vasut* műszaki felvételeit és már a napokban felterjeszti a terveket a kereskedelmi miniszteriumhoz azzal a kérelemmel, hogy a kormányhatóság rendelkezje el a közigazgatási bejárást. Mihelyt a miniszteri rendelet leérkezik és a közigazgatási bejárást megtartották, a részvénytársaság azonnal hozzáfog a vasutépítés megkezdéséhez. Ez az új vasut-vonal tudvaleg rendkívül fontos Arad- és Csanádmegye forgalma szempontjából, amennyiben körülbelül egy órával megrövidíti az arad-szegedi utat s az Acsevnek eddigi vonalával szemben az az előnye lesz Nagylak községre, hogy az új vasut-vonal állomását közvetlenül Nagylak határában építik fel.

— **Drágasági pótlék a Neuman Testvérek tisztviselőinek.** A *Neuman Testvérek* cég főnökei elhatározták, hogy tekintettel a mind nagyobb mérveket öltő általános drágaságra, tisztviselőiknek helyzetét lehetőleg megkönnyítik, s fizetésük arányában drágasági pótlékot adnak. A drágasági pótlék *tíz százalékot* fog kitenni s egyelőre egy évig engedélyezik.

— **Aradmegye rendkívüli közgyűlése.** Arad-vármegye törvényhatósági bizottsága július hó 8-án d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart az alábbi tárgysorozattal: 1. Aradvármegye közönsége által a m. kir. honvéhadapródiskolánál létesített egy alapítványi hely választás utáni adományozása. 2. Segédjegyzői állomásoknak államköltségen való rendszeresítése egyes jegyzőségekben. 3. Intézkedés a vármegyei székházak tatarozása iránt. 4. Miske község határozata a jegyzői lak átalakítása tárgyában. 5. A nagyhalmágyi járásbeli községek határozatai a községek tulajdonát képező bírósági épület átalakítása és bérbeadása tárgyában.

— **Sikkasztó színész.** Bécsből táviratozzák: Egy előkelő bécsi ékszerész ma feljelentett a rendőrségen egy volt színészt, aki állítólag 4.000 korona értékű ékszert sikkasztott el tőle. A nagystílű színhámost *Lütte Félixnek* hívják s legutóbb a nürnbergi színház rendezője volt. A színészet azonban nem igen jövedelmezett neki, mert otthagya s egy nagyobb bécsi ékszerész cégnél ügynöki állást vállalt. A cég bizalmát annyira sikerült megnyernie, hogy nagyobb értékű árut hosszabb időre is rendelkezésére bocsátottak. *Lütte* mindig becsületesen elszámolt, de a legutóbbi időben egyre halogatta a leszámolást. Végre azonban még sem térhetett ki előle s ekkor a cég arra a kellemetlen felfedezésre jutott, hogy *Lütte* elszámolásában *négyszáz ezer korona differencia van.* Miután a hiányzó ékszerekről nem tudott felvilágosítást adni, a cég azonnal feljelentette a bécsi rendőrségen, amely a nyomozást megindította.

— **Az aradi kir. törvényszék jegyzőinek mozgalmá.** Az aradi kir. törvényszék díjnokjai után most a jegyzői kar indított mozgalmat oly célból, hogy nehéz anyagi helyzetén — ha lehet — valamit változtasson. E mozgalom nem új keletű, s az egész ország valamennyi törvényszékén már annyira előhaladott, hogy legközelebb már kongresszusra gyűlnek össze a törvényszéki jegyzők és joggyakornokok kiküldöttei, hogy nagyobb arányu mozgalmukkal figyelmeztessék a kormányt mostoha helyzetükre. A kongresszusra küldendő képviselők megválasztása, valamint az előterjesztések megbeszélése végett ma összegyűltek az aradi kir. törvényszék jegyzői, aljegyzői és joggyakornokai, s hosszabb eszmecsere után megállapodtak abban, hogy miként vesznek részt az országos mozgalomban. Az aradi törvényszéket a kon-

gresszuson *Bereczky László* jegyző, *Morocza Dénes* aljegyző, *Kovácsy Sándor* dr. aljegyző és *Szell Lajos* dr. joggyakornok fogják képviselni. A kongresszust Szegeden tartják meg.

— **Aki jó és izletes** ételeket akar, 40 százalékkal olcsóbban, mint bárhol, keresse fel a Salacz-utca 3. sz. alatt levő Kispipa minta söresarnokot és éttermet, ahol mindenkor elismert legjobb főztjeimet bocsájtom t. vendégeim rendelkezésére. Minden pénteken kitűnő halászlé. Allandóan frissen csapolt sörök és jói talok. Havi abonansok különös árkedvezményt kapnak. Minden egyes vendégemet meg akarom győzdtetni arról, hogy a legjobb és legolcsóbb konyhával rendelkezem Aradon, miért is számos látogatást kér kész szolgálattal *Szellman Lajos* vendéglős. 1876

— **Csak jó áru kapható** Hegedüs Gyula kafe, pipere, ilatszer és fodraszkellékek kereskedésében, Aradon, Andrassy tér 15. Nagy választék valódi angol teniszverők, teniszlapda, football, gummi-lapda, utazó kosarak, francia és angol illatszerekben. 1259

— **Rovarpor,** bohák, legyek, poloskák, avábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

EGYESÜLETI ELET.

A Fehér kereszt-egylet képsorsolása.

Az aradi Fehér kereszt gyermekvédő egyesülete által rendezett képsorsjáték húzása tegnap délelőtt a vármegyei ház nagytermében tartott meg dr. Szabó István kir. közjegyző jelenlétében. Sorsolásra került 87 darab művészeti kép, részben ismert festőművészeink, részben tehetséges amatőrök művei.

A nyerő számok: *Tóth Ilonka* húzta ki. Az egyes nyereségtárgyak a kihuzott sorsjegyek ellenében a vármegyei háznál lehet a délelőtti órákban *Exterde Kálmán* báró egyesületi pénztárostól átvehető.

A szerencsés nyerőszámok a következők: 1 sz. kép 2098. 2. sz. 198. 3. sz. 6194. 4. sz. 1876. 5. sz. 2569. 6. sz. 2283. 7. sz. 2431. 8. sz. 469. 9. sz. 1937. 10. sz. 1409. 11. sz. 1978. 12. sz. 2390. 13. sz. 2599. 14. sz. 1271. 15. sz. 2156. 16. sz. 1072. 17. sz. 2474. 18. sz. 2987. 19. sz. 1754. 20. sz. 2158. 21. sz. 2592. 22. sz. 2725. 23. sz. 771. 24. sz. 2106. 25. sz. 2228. 26. sz. 12. 27. sz. 695. 28. sz. 2134. 29. sz. 2708. 30. sz. 1540. 31. sz. 1188. 32. sz. 602. 33. sz. 858. 34. sz. 781. 35. sz. 2105. 36. sz. 61. 37. sz. 808. 38. sz. 2615. 39. sz. 1059. 40. sz. 1437. 41. sz. 1377. 42. sz. 1803. 43. sz. 2211. 44. sz. 1134. 45. sz. 1564. 46. sz. 1405. 47. sz. 1664. 48. sz. 1860. 49. sz. 1967. 50. sz. 2056. 51. sz. 2183. 52. sz. 2916. 53. sz. 1835. 54. sz. 2771. 55. sz. 1782. 56. sz. 2609. 57. sz. 2054. 58. sz. 284. 59. sz. 2775. 60. sz. 2978. 61. sz. 2475. 62. sz. 2624. 63. sz. 178. 64. sz. 2221. 65. sz. 570. 66. sz. 2913. 67. sz. 2095. 68. sz. 2031. 69. sz. 253. 70. sz. 2435. 71. sz. 2547. 72. sz. 870. 73. sz. 2688. 74. sz. 2548. 75. sz. 1300. 76. sz. 722. 77. sz. 600. 78. sz. 546. 79. sz. 2732. 80. sz. 671. 81. sz. 1834. 82. sz. 1461. 83. sz. 2047. 84. sz. 2361. 85. sz. 1396. 86. sz. 1607. és 87. sz. 2025.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Pofozkodás a templomban** *Argyeldn* Ferenc kurticsi lakos panaszt tett az aradi kir. büntető járásbírósnak, hogy a május hóban megtartott gör. keleti román zsinati ülésen, a kurticsi templomban *Don Juon* és társaival összeszóvalkozott, akik ebből kifolyólag tettleg inzultáltak és a templomból kidobták. Ma tárgyalta ezt az ügyet *Bozóky Mátyás* dr. albiró, a beidézett tanúk azonban mit sem tudtak a botrányról. Miután a bíróság a vallás elleni kihágást sem látta igazolva *Don Juont* és társait a vád és következményeinek terhe alól felmentette.

§ **Elítelt kuruzslónő.** Néhány hét előtt tárgyalta az aradi büntető járásbírósnak *Mácsányi Mária* kuruzsló asszony ügyét, aki egy aradi szobalányt különféle kulimással gyógyított s ez alapon pénzt csalt ki tőle. A járásbírósnak 40 korona pénzbüntetésre és 2 napi elzárásra ítélte a furfangos asszonyt, aki megfélebbzte ezt az ítéletet. Ma tárgyalta *Mácsányi Mária* bűnügyét az aradi kir. törvényszék felelősségi tanácsa, amely az első bíróság ítéletét helybenhagyta.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 1.

Kínálat és vételkérő mérsékelt, 5 fillérrel magasabb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza októberre . . .	10.29—10.30	10.39—10.39
Zab októberre . . .	7.52—7.53	7.49—7.50
Rozs októberre . . .	8.30 8.31	8.36—8.37
Tengeri júliusra . . .	5.70 5.71	5.74—5.75

Zárul 5 órakor:

Oestrák hitelrészvény	650 —
Magyar hitelrészvény	749 —
Oestrák-magyar államvasuti részvény	656 25

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 1. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kfc. grammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 136—137 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 140—141 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 141—142 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Június 28. napján volt készlet 36.979 darab, június 29. napján főlhajtatott 918 darab, június 29. napján elszállított 367 darab, június 30. napjára maradt készletben 37.430 darab. A hízott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

IDEGENEK ARADON.

— Július 1. —

Fehér Kereszt szálloda. Talján Sándor birtokos Déva. — Szende Imre igazgató Debrecen. — Győri Elemér igazgató Debrecen. — Kerekes István mérnök N.-Kanizsa. — Kondor Tibor gazdálkodó B.-Gyula. — Szigeti Géza kereskedő Szeged. — Svarcz Lajos igazgató Szolnok. — Hirsch Jakab felügyelő N. Váradi. — Vittmann József birtokos M.-Sziget. — Nagy S. Mihály Brassó. — Lantos Antal gyáros Sopron. — Aczél Nándor gyógyszerész Temesvár. — Rácz Géza hivatalnok Szászváros. — Szűszmán Arnold könyvvezető Zombolya. — Katona Illés és neje hivatalnok Margitta. — Szabó Elemér hivatalnok N. Szeben. — Kovács Aladár vasuti hivatalnok Debrecen. — Balta Lajosné és leánya Szászváros. — Mezei Miklós és neje Pancsova. — Heiman Samu utazó Budapest. — Vadász Zsigmond utazó Budapest. — Leichter Dezső utazó Budapest. — Steiner Lajos utazó Budapest. — Panner Lajos utazó Budapest. — Virányi Imre utazó Budapest. — Gennan Frigyes utazó Budapest. — Galambos Sándor utazó Budapest. — Veisz Sándor utazó Budapest. — Kaufman Zsigmond utazó Budapest. — Moskovics Miksa utazó Budapest. — Baum Aladár utazó Pozsony. — Veinberger I. Bécs. — Deutsch Emil utazó Budapest. — Gold Sándor utazó Budapest. — Reiner Gyula utazó Budapest. — Hecht Bertalan utazó Budapest.

Központi szálloda. Dr. Horváth József orsz. képviselő Budapest. — Dr. Harnos Alfréd ügyvéd Budapest. — Szekendy Pál urad. intéző Sikula. — Löb Sándor gyáros Frankfurt. — Lilic Ottó gyáros Maucz. — Bernáth Sándor gyáros Budapest. — Nagy János magánzó Budapest. — Gróf Chorenzi Ferenc tábornok Debrecen. — Hellebrandi Béla kir. mérnök Budapest. — Brenner Márton főmérnök Budapest. — Almássy Mihály Lugos. — Deutsch Artur birtokos Puszta Töviskés. — Back József kereskedő Budapest. — Dr. Idelmayer Ferenc ügyvéd Versec. — Partay Zoltán jegyző Erzsébetfalva. — Sterba János lelkész Erzsébetlak. — Inere György mérnök Lugos. — Dr. Buday Pál és neje főszolgabíró Lenk. — Mészáros Mátyas földmivelő Szilagybér. — Sárossy István földmivelő Szilagybér. — Korzós József jegyző Szilagybér. — Kozrits Pál intéző Délilbát. — Albert Iván főmérnök és leánya Nagyvárad. — Buczacsek Náthán kereskedő Bevaly. — Dr. Kaiser Zsigmond ügyvéd Nagykikinda. — Popper Nándor kereskedő Szeged.

Vass-szálloda. Friedman Mór utazó Zombor. — Berger Miksa utazó Budapest. — Dikodém Károly teológus Pozsony. — Buchbinder L. utazó Prága. — Csukay Sándor utazó Budapest. — Juhász I. utazó Budapest. — Vernics Jenő utazó Budapest. — Komorcser H. utazó Bócz. — Gábor Agoston intéző

M.-Solymos. — Dr. Pukacs orvos Szemlak. — Chejti Círel mérnök Vaskoh. — Voral Gyuláné recitátorné Budapest. — Solymos Elek magánzó Budapest. — Rácz Géza magánzó Szt.-Tamás. — Fülöp Lajos utazó Vác. Szonti János gazda Békés. — Grosz Mór utazó Bécs. — Böck Jónás utazó Bécs —

Pannónia szálloda. Krizsán Sándor birtokos Torna — Vajda József ügyvéd Debrecen. — Skvaria János utazó Budapest. — Domian A. utazó Temesvár. — Stern Lajos utazó Budapest. — Stransky Géza utazó Budapest. — Friedman Jakab fakereskedő Józshely. — Verpecze Bálint malomtulajdosos Verpece.

Nyári színház.

Kedden, 1907. évi július hó 2-án:

BARNA MARISKA mint vendég:

A milliárdos kisasszony.

Operette 3 felvonásban. Francia eszme után írta: Lindau Károly. Zenéjét szerző: Strauss J. Fordította: Mérey A.

SZEMÉLYEK:

Stanley Ross	Ernyei János.	Véry Ákos	Faludi K.
Betty, leánya	Kállai Jolán.	Feigenbaum	Szathmári A.
Povicska Nasa	Zalai Margit.	Turteltaub	Leövel Leo.
Bolesláv	Horti Sándor.	Harmat Évi	Barna M.
Basaréti	Hunyadi J.	Watson, tanár	Kulcsár L.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTER.*

Özv. Venter Geróné szül. Lukács Terézia saját, úgy alólítottak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is, mélyen megtört szívvvel jelenti a felejthetetlen jó férj, apa, após, rokon és barát

VENTER GERŐ,

Ügyvéd,

f. é. június hó 30-án, esti 1/8 órakor, életének 66 ik s boldog házasságuk 30 ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, a Mindenható rendelkezéséhez képest hirtelen történt elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai július hó 2-án, d. u. 6 órakor fogtak a felső temető halottas terméből a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért július hó 3 án, d. e. 10 órakor fog a helybeli főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattani.

Arad, 1907. július hó 1-én.

Aldás és béke poraira!

Venter Emil, Venter Viktória, dr. Venter Gusztáv és neje, gyermekei. Csutak Károly és fia első temetés-rendező Intézete. Arad, Szabadságtér 20.

Mintaszőlő eladás!

KOVASZINCON, közvetlenül a motoros megállóhelye mellett fekvő

szőlő,

kényelmes uri lakóházzal és gyönyörűen parkirozott udvarral, kerttel, — melyet mult hóban elhunyt tulajdonosa valódi mintaszőlővé fejlesztett, úgy, hogy tanulmányozási megtekintésére évről-évre lerándultak tanulmányi körutjukban a hazai és külföldi szőlőgazdasági intézetek hallgatói — valamint a szőlőbirtokosok is,

esetleg eladóvá válik,

amennyiben értékének megfelelő ajánlat tétetik.

Bővebb felvilágosítást nyújt lapunk kiadóhivatala.

Orfeum
A Mikádó-kertben
1907. július hó 1-sejétől
naponta este 10 órától
AZ ELSŐ
magyar lengyel-zsidó társulat
(A budapesti Wertheimer mulatóból)
nagyhangversenyt

tart, melyen naponta változatos magyar és lengyel boházatok adatkak elő szigorú családi műsorral.

Tarnai Ilona magyar operette énekesnő.	Rabinovitz Herman lengyel-zsidó komikus.
Turós Anna magyar énekesnő.	Bodrogi Rezső magyar salon humorista.
Klug Flória színésznő.	Klug S. operette tenorista a Wertheimer mulatóból.
Desser Klára lengyel-zsidó énekesnő.	Desser József lengyel-zsidó komikus.
Berg Jeni lengyel-soubrette.	Berg Jenő tánc humorista.
	Barnai J. karmester.

Helyárak: 1-ső hely 1 korona. Második hely: 60 fillér.

Kedvezőtlen idő esetén a kávéházban

Szűsz Mór, kávé.

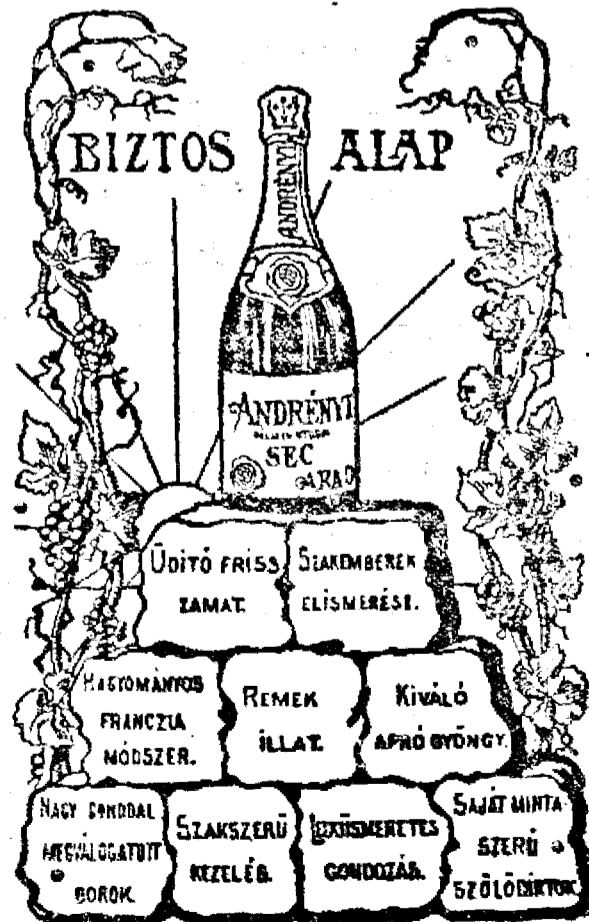
Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irigalmasrend tulajdona. — El-örangu kénes h vizű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőleg-, szensavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld

99

Az igazgatóság.

Steckenpferd-Bay-Rum

Bergmann és Társa Dresden és Teschen a/E., amely kitűnő szer fejkorpa ellen, valamint a haj idő előtti őszülése és hajhullás ellen. E szer elősegíti a hajnövést és igen erős szer a reumatikus fájdalmak ellen. 2 és 4 kor. üvegekben kapható a gyógyszertárakban, drogueriákban, illatszertárhelyeken és borbélyüzletekben. 1048

Telephon sz. 242.

Kalmár Józsefhatóságilag engedélyezett villamos
világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.Költözésekénél
vagy lakásváltoztatá-
soknál

villanyvilágítási

vagy 486

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat ju-
tányosan és gyorsan eszközöl**Kalmár József**

villanszerelő Arad, Salacz-utca 2.

Csodásan és rögtön hat

lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer Ha ezen folyadékkal naponta egy-
szer megnedvesítjük a lábakat, ak-
kor kétszeri alkalmazás után telje-
sen és biztosan megszűnik a cipők,
illetőleg a lábak undorító buza.

Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár: 288

G. Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Arad, Deák Ferenc-utca.

Sajátérdekében kísérelje meg
mindenki 822**nap-és esőernyőket**

első kézből

Nassan R.

nap és esőernyő készítőnél beszerezni.

Ugyanott áthuzások és javítások
két óra alatt készülnek.

Kérném a cegre figyelni!

Veszeka legmagasabb árban és eladók
uraságoktól használt férfiruhákat,
utazó bundákat, továbbá használt
butorokat, Wertheim Cassát, jég szek-
rényt, löszerszámot, nyergeket és
fegyvereket, ócska vasat, fémrukat,
régiségeket, akármily kicsiny vagy
legnagyobb mennyiségben.Ugyanott kapható árverésről vett 500 drb. finom új
férfi szövet öltönyök 5 és 6 fut egy teljes öltöny.
Üzlethelyiségem május hó 1-től ruhás üzlet
Asztalos Sándor-utca Grabner-féle házban.
Bátor-üzlet Árpád-tér 5. sz. izraelita templom
épületben a sarkon.Ugyanott 2 szép jég szekrény kapható.
Kivánatra házhoz vagy vidékre is egy levelező-
lap meghívásra rögtön megyek.

Teljes tisztelettel 700

Herzfeld Gyula. Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fen-
álló és teljes megelegedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő**Bettelheim-féle mosóintézetet**Aulich Lajos-utca 2. szám átvetttem és annak szakszerű kezelését személye-
sen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást
háztálg kezel, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimó-
sással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak.Sok éven át szerzett tapasztalataim reméltem engedik, hogy kifogástalan munka
szállítással ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

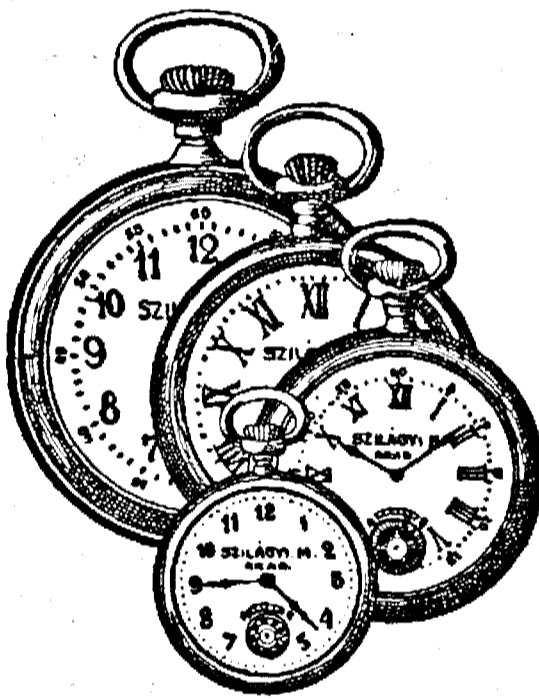
Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

Klimatikus gyógyfürdő.	GLEICHENBERG	Nyári üdülő. Idény: Május-október
(Stájerország.)		
Kiváló klimatikus viszonyok, 161 alpesi táj.		
Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek, szív-izmok megbé- tegedésénél, idegbajoknál stb. 2978	Gyógyeszközök: Inhalációs the- rapia, pneumatikus kamarák, hidegviz- gyógyintézet, szénasavas fürdők, Fango- gyógyimód stb. stb.	Gyógyforrások: Konstantin-, Em- ma-forrás, Szt.-János kut, Remete-forrás
Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsi megrendeléseket elfogad a fürdőigazgatóság.		

Szilágyi Márton Arad legnagyobb
és legolcsóbb 1900**óra-javító**

műhelye

a színház oldala mellett,
Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

**Mesés szép lesz
minden hölgy**

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,bőrvörösséget és mindennemű arctisztát-
lanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.A párisi és londoni hygienicus kiállításokon nagy aranyérmekkel, ke-
resettel és díszoklevéllel kitüntetve.**Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.**Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor.
és Ibolya hölgyer 1 korona 20 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.

A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék
kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél: 313

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Kosuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vajtek
Kalmár, Berger Gyula gyógyszerészek áránál és Vajtek és Weisz droguériájában.

Telefon sz. 307. Telefon sz. 307.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt

kerékpár, varrógép és Gramofon

raktárát. 1002

„Singer“, „Original Viktoria“,
Central Bobbin varrógépek csa-
— ládi használatra és ipari célokra —
„Puch“, „Helical-Premier“ és
„Préciosa“ kerékpárok jutányosan
jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

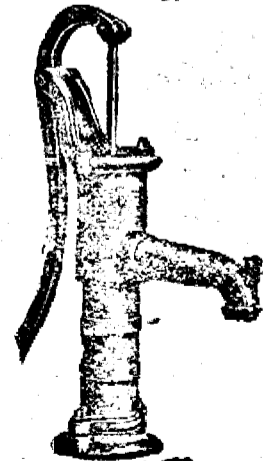
Nagy szakszerű javító műhely.

396—1907.

Árverési hirdetmény.Ó Fazekas Varsánd község
tulajdonát képező egy 6 éves
166 cm. magas pej szőrű**ménló**Ó.-F.-Varsánd község házában f.
évi július hó 4-én, d. e. 8 óra-
kor nyilvános árverésen el fog
adatni.A ménló köztanyésztésre
igen alkalmas.Mely árverésre venni szán-
dekozók ezennel meghivatnak.Ó.-Fazekas Varsánd, 1907.
évi június hó 25-én.Grozescu Sándor, Borod Demeter,
kjsz. 1683 bíró.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuka hozzá való legjobb minőségű
gumi csövek legolcsóbb gyári
árakon.A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
bóják és egyéb tisztáltságot
azonnal továbbíthatnak, ezáltal a sziv-
vattyu nem remlik és a bort nem
renthatja, a gépezet jó működé-
sért 8 évi jótállás, ingyen javítás**Tüzi fecskendők**Bolyó szelepekkel. Közé-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tagadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működé-
sért 8 évi jótállás (ingyen javítás),
hozzá való országos egységes csa-
varok és a legjobb minőségű belül
gummirozott
kendercsövek
a legolcsóbb
árban.**Kutak**

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.**Hönig Otto**M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye nagy fal Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment a.,
ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, uk
többé nem lesz az ilv potom áron beszerezhető

Egy jó családból való
fiu

1886

tanulónak

azonnal felvétetik.

Érdeklődők küldjék be ajánlatukat.
özv. Grün Mórné,
fűszerkereskedése
Petrozsény.

Kőszén

elsőrendű vulkán-farkasvölgyi ro-
sált pormentes 500 kg. vételnél
házhoz szállítva pontosan kimérve
a vevő zsákjaiba

100 kgként 3.20 koronáért

kapható: 15

Pollak Sándor
mikalakai téglá- és cserépgyá-
rában, telefon 515.

Nagy téglá és cserép-raktár.

A legszebb fenyves fehérneműt
a Klaksbrun-féle

1852

Albanin-por

(csomagja 40 fillér) és

Meloinin-crém

(egy doboz 50 fillér)

segítségével nyerünk. Ezeknek
alkalmazásánál bármely közön-
séges vasaló alkalmas. Hatása
biztosítva. Kapható Aradon:

Lázár Gyula
és Rothstein Mórnál.

Szeszesital nagyke-
reskedésünk részére
keresünk egy
hivatalnokot,

ki az

irodai és

külmunkálatokban

teljesen jártas, aki románul ír
és beszél, előnyben részesül.

Deutsch Albert és fia

Facset.

1882

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan
ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőratkák,
pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen.
A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással
beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely
elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

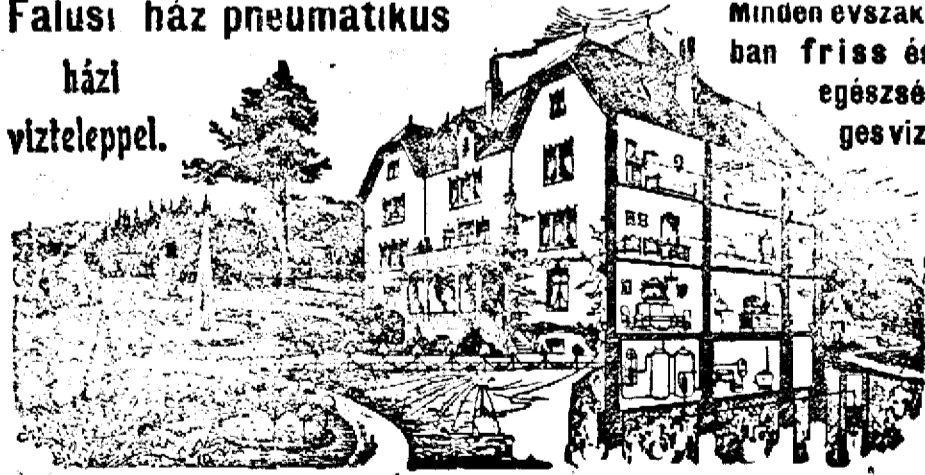
Főraktár: 308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Falusi ház pneumatikus

házi
vizteleppel.

Minden evszak-
ban friss és
egészsé-
ges víz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak,
kertek, szanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálok.

Felvételek a helyszínen.

967

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 11. szám.

APRÓ HIRDETESEK.

AKIK

Ismeretség híján

házasújsra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

AKI

mindazeket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván; legbizto-
sabbban értezt, ha az

"ARADI KÖZLÖNY"

kis hirdetési

rovatát használja.

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat,
jobb folyóiratokat és hangjegyeket
legmagasabb áron. — **Kerpel**
Izso könyv- és papírkereskedése
és kölcsönkönyvtára, Aradon. 856

Emeletes ház,

nagy pincével, eladó a József fő-
herceg-uton. Bővebbet e lap ki-
adóhivatalában. 1673Kiadóhivatalunkban nagyobb
mennyiségű
file (nemez)
ipari célokra jutányos áron eladó.

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15.
szám alatt.

Egy négy polgárit

vagy középiskolát végzett fiu ta-
nulónak felvétetik **Ingusz I. és**
Fia könyvkereskedésében Ara-
don. 361

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirást is bírja,
állást keres. Cim: B. M. Flórián-
utca 4. sz.

Gépész-kovács,

ki az arató és kaszáló gépek ke-
zelését ösméri, valamint a román
nyelvet bírja, igényeinek megje-
lölése mellett ajánlatát küldje
Lunkai bérgazdaság, Lunka u. p.
Körösbánya. 1688

Szép szőlőkert

Gyorokon a községben, legszebb
kültetéses helyen, eladó. Motorvasut
megállóhely. Értekezhetni Vojtek
Alajosnál Aradon. 1615

A rövidáru szakmában jártas

fiatal segéd felvétetik. — Írásbeli
ajánlatok Kell Manó céghez inté-
zendők. 1627

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmez-
tetett holnap d. u.
6—8 óra közt talál
kozhatom a Forray
utca Nád-sdy-palotá-
ban levő **Zinner**
Vilmos mű órás
és ékszerész kirakata
előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki ar-
rol biztosít, hogy a
karika gyűrűt **Zin-
ner Vilmos** ék-
szerésznél veszi meg,
ahol jól és olcsón le-
het vásárolni.

851

Hálás leszek

azon nemesszívű
nőlgynek ki, hogy a
hivatalból el ne kés-
sek megveszti azon
szép és olcsó zsebkórát,
a melyet **Zinner**
Vilmos mű órás
Forrai-utcai kirakata-
ba láttam.

851

5 szobás lakás,

parkos nagy udvar
azonnal kiadó.
Évi bér 320 frt. Tökölly
**Imre-utca 54. (volt Ha-
lász-utca.)** 1514

A vasut mellett

egy jó forgalmu vegyes kereske-
dés, trafik és italmérési engedély-
lyel, áru- és berendezéssel előnyös
feltételek mellett eladó. Boros Mi-
hály, Pécskai-ut 1. 1687

Tea-vaj

1/8 kgr. 36 fillér, 1 kgr. 2 kor. 80
fill. a legfrissebb minőségben kap-
ható az Aradi tejesarnokban és
fióküzletében. 1690

Szalonna,

perzselt, légen szárított, kapható
Rauchbauer Nándornál, Ujszent-
Annán. 1691

Naponkint 30 koronát, esetleg többet

kereshetnek bármily állásu urak két uj
támogató elárúsításával, amelyek Ausz-
tria és Magyarországon városban és fa-
lun verseny nélkül állanak. Felvilágosítá-
sokat ad ingyen és bérmentve H. F. A.
Stehr, Hamburg 23/44. 3941Egy két szobás
kényelmes utcai lakás,
hozzátartozó mellék-
helyiségekkel együtt
Dezső-utca 1a. szám
alatt augusztus 1-ére
kiadó. Bővebbet ugyan-
ott, vagy **Borona-utca**
46. az üzletben.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.
Eivállal minden e szakmába vágó mun-
kát a legszebb kivitel s a legújabb di-
vat szerint. Továbbá eivállalok abnormis
lábakra **ortopéd-cipők** elké-
szítését, valamint az önkéntes uraknak
előírás szerinti **bakkancs** vagy **csizma**
elkészítését eivállalom, azon reménnyel,
hogy a legnagyobb igényeknek megfe-
lelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

Fischer Armin

szobafestő és mázoló

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Eivállal mindennemű

szobafestő és mázoló-

munkát,

azonkívül **gipsz utánzatot** és
szobakárpitozást a legeggy-
szerűbb és legdiszesebb kivitelben
vidéken is. 837

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget érte-
síteni, hogy Aradon, József főherceg-
ut 1. sz. házábanfogorvosi és fogtechnikai
műtermet nyitottam, a hol minden
a szakmába illő műtétet pontosan és
és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1572

fogorvos.

Kirakataink szives megtekintését kérjük.

Nyári Occasió!

*Julius hó folyamán augusztus hó 15-ig különböző cikkeknél
jelentékeny áreszállítás.**Maradékot, ugyszintén divatját mult vagy a kirakatban sérült,
de jó, használható mosó delain ruhakelmék, fehérnemük rend-
kivülően leszállított áron.***Rosenblüh H. és Társa.**

Kirakataink szives megtekintését kerjük.